

DIRVA

Nr. 13

Sausis-January 31, 1962

Cleveland, Ohio

KREMLIJE PEŠASI DĖL GARBĖS IR KLUSNUMO

Visoje sovietijoje, ypačiai po XXII komunistų partijos kongreso, iki šiol buvo naikinami Stalino paminklai, pakeičiami jo vardu pavadintų miestų, fabričių ir kolūkių pavadinimai. Pasirodo, kad daugiausia darbo, Stalino vardus naikinant buvo ne sostinėje Maskvoje, bet provincijoje. Pačioje Maskvoje buvo rūpesčio tik su Stalino lavono iškėlimu iš mauzoliejaus. O šiaip jokių kitų didesnių paminklų ar didžiųjų gatvių jo vardu nebuvo.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

SUDRĖKĖS PARAKAS

Po nepavykusios invazijos Kubon, Punta del Este konferencija tenka laikyti antruoju anksčiau Kennedžio užsienio politikai Pietų Amerikoje.

Kuba, pasiskelbusi komunistinio bloko nariu, savaime aišku, buvo numaciusi, kad ilgiau išsilaikyti Amerikos Valstybių Organizacijoje nebus įmanoma. Panašiai pats Fidel Castro ne kartą atvirai yra išsireiškęs. Reikalavimas Kuba iš tos organizacijos išmesti yra ne kas kita, kaip tuščias politikavimas, belikęs diplomatinio formalumu.

Politiškai su Kuba santykiai gi yra nutraukti, daugumai Pietų Amerikos valstybių nepalaikant su Castro diplomatinio santykių.

Neryžtingumo Kubos atžvilgiu priešasčių beieškant, ne vienas užsimena Brazilijos, Argentinos ar Meksikos norą su Kuba santykių nenutraukti. Bet tame neryžtingume iškyla ir kitos priežastys, kurios nustebeino pasaulį Kubos invazijos metu. Tai neryžtinga ir miglota Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio politika. O šandien yra paaiškėję, kad Punta del Este konferencijos metu Pietų Amerikos diplomatai yra nusiskundę sekretoriui Ruskui, kad jo patarėjai Rostovas, Schlesingeris ir Goodvinas davę jiems suprasti, kad jie palaiką švelnesnės politikos Castro atžvilgiu poziciją.

Ta proga vertėtų prisiminti, kad Schlesingeris neperseniausiai oficialiai yra priklausęs negausiai Amerikos socialistų grupei ir yra pasižymėjęs jų spaudoje savo gilia marksistine pasaulėžiūra... O patarėjas Goodvinas ką tik baigęs Harvardo teisių mokyklą, su Pietų Amerika pirmą kartą susipažino 1961 metais... Gi Rostovui tai buvo pirmoji kelionė į tą pusę...

(Nukelta į 2 psl.)

Bet visoj sovietijoj Stalino vardu buvo 58 miestai ir miesteliai, šimtai fabričių ir kolūkių. Jie šiandien jau turi kitokius vardus, o Stalino paminklai nugriauti.

Dabar sovietija, išleidus Aukščiausiajai Tarybai naują patvarkymą, turi naujo darbo. Tas darbas — naikinti kitų keturių buvusių didžiųjų vardais pavadintų miestų, fabričių ir kolūkių senus pavadinimus.

Pasirodo, kad po Stalino, tokių vietovių vardų gausumu sekė Molotovas. Jam buvo tekę net 35 miestai. Jau žymiai mažiau buvo tokios garbės tekę Kaganovičiui ir Vorosilovui. O mažiausia — Malenkoviui.

Po šio nutarimo paskelbimo reikia laukti, kad visi keturi, į didžiulę nemalonę patekę komunistų vadai, bus išmesti iš partijos. Tai jau būtų pats didžiausias jų pažeminimas.

Vakarų laikraštiniškai labai įdomiausia, kad dabar veikia Molotovas, kada jis nepasirodė Vienoje. Bet iki Molotovo nepasisieka darsi mušti. Japonų laikraštini-

kai pirmieji paskelbė, kad Molotovo nė gyvųjų tarpe nėra. Bet ši žinia iš jokių tvirtesnių šaltinių nebuvo patvirtinta. Greičiausia, tai bus paleista tik Maskvos jautrumui, kad pagaliau Molotovą parodytų.

TRUMPAI IŠ VISUR

• Kuboje per tris paskutinius mėnesius buvo nužudyta 670 asmenų. Jie buvo apkaltinti Castro valdžios priešais arba JAV šnipais.

• Astronauto J. Glenn skridimas apie žemę numatytas šį ketvirtadienį iš ryto. Planas tebėra tas pats — trys ar du skridimai. Visi raketos irengimai veikia gerai. Laukiama tik gero oro.

• Sovietams įsikišti į Kongo reikalus, apsaugant prokomunisto Gizengos poziciją, nesiseka. Mat, sovietai Kongo operacijoms, vykdomoms per J. Tautas, nieko nėra davę, todėl ir tų operacijų dirigavimui nėra pritariantčių.

VADOVĖLIS KOMUNISTAMS, KAIP REIKIA RUOŠTI PERVERSMUS (Dirvos specialisto korespondento Paryžiuje)

1957 metais Čekoslovakijoje buvo atspausdinta brošiūra su aiškinimais ir pamokymais, kaip ruošti perversmus. Autorius parašė, kokių būdu 1948 m., be kraujo praliejimo, Čekoslovakija tapo liaudies demokratija. Brošiūra skiriama jaunajai komunistų kartai pasaulyje. Ją parašė Jan Kozak, Prahos parlamento ir, aišku, Čekoslovakų komunistų partijos narys.

Toje brošiūroje gvildenamas "legalinio pučo menas" ir įrodoma, kokių būdu parlamentarinis režimas gali patarnauti pasaulinės revoliucijos įvykymui.

Čekoslovakijos laikraštis "Rude Pravo" naiviai pranešė visuomenei apie greitą tos brošiūros pasirodymą. Tai buvo apsirikimas, nes "vadovėlis" skiriamas rinkiniams asmenims, ne plačiajai masei. Jis tuoj pat buvo išimtas iš viešosios knygų rinkos.

1957 m. įvykusiame Londone Tarpparlamentarinės Sąjungos suvažiavime, kuriame dalyvavo ir atstovai iš anapus geležinės

sienos. Vienas anglų delegatas, girdėjęs apie tą brošiūrą, norėjo apie ją gauti daugiau paaiškinimų iš Čekoslovakijos atstovo Dr. Berak. Bet vietoj atsakymo buvo tylą.

Anglų atstovai dar labiau ją susidomėjo ir pradėjo atkakliai tos brošiūros ieškoti. 1960 m. pabaigoje pasisekė rasti vieną tų spausdinių Muenchene. Ji buvo išversta anglų kalbon, atspausdinta 1961 m. ir lordas Morrison (buv. darbiečių atstovas) parašė įvadą. Brošiūra dabar spausdinama JAV anglų kalba, o taip pat ir originalia čekų kalba.

Susikūrus Čekoslovakijos laikinajai vyriausybei 1945 m., Maskvos užtarimo dėka, komunistai savo žinion gavo labai įtakingas ministerijas: vidaus, žemės ūkio ir propagandos. Ta proga J. Kozak rašo: "Perėjimas iš kapitalizmo į socializmą, dėka normalaus ir legalaus parlamento veikimo, yra galimas. Reikia tik išvystyti atitinkamą

spaudimą iš viršaus ir iš apačios".

Kaip suprasti "spaudimą iš viršaus"? Jis įvyko Čekoslovakijoje turint savo rankose minėtą ministerijas. Vidaus reikalų ministerija "randa" sąmokslus, nelegalius devizų būdus, juodo turgaus organizacijas. Jinais būdais atitinkamus įstatymus "tėvynės priešams" nubauti. Žemės ūkio ministerija siūlo seimui projektus žemės nusavinimo iš buržujų ir jos išdalinimą kaimiečiams. Propagandos ministerija organizuoja spaudą ir susirinkimus, jais pasinaudodama ji smerkia kitų partijų atstovus seime, skelbdama, kad jie dirba buržujų naudai ir išnaudoja dirbančiųjų klase.

"Spaudimas iš apačios" — reikia, sukurstyti mases, kad jos reikalautų iš seimo ir vyriausybės numatytų įstatymų priėmimo. Jei dar kartais parlamente būtų narių, kurie balsuotų prieš, J. Kozak rašo, kad "ginklai gali būti duoti proletarams".

(Nukelta į 2 psl.)

Tadas Meškauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Lietuvos "urėdai", su A. Sniečkom priešaky, įtikinėję, kad reikia būtinai pereiti prie "žaliosios sistemos", dabar Chruščiovo "pamokyti", persiorganizuoja į kukurūzų, šakniavaisių ir javų sėjimą, nes karvės, pasak Nikitos, balsuosiančios už kukurūzus. Nuotraukoje Alytaus rajone Dzeržinskio kolūkyje piemuojau vaikšto su knygtute, klausinédamas karvių, kas joms geriau patinka žolė ar cukriniai runkeliai...

Krylovo "muzikantai" Lietuvos žemės ūkyje...

Chruščiovas ginčijasi su Vasinausku ir siūlo atsklausti Lietuvos karvių nuomonės

Sausio 12 dieną Chruščiovas buvo Minske. Tenai mokė gudus, kaip reikia ūkininkauti. Priėjo ir prie klausimo, ko labiau reikia: pašarinių žolių ar javų. At-

sakymas jau buvo pasakytas Maskvoj, partijos suvažiavime — šalin žolės, daugiau kukurūzų, šakniavaisių ir javų!

Nebūtų čia nieko ypatinga, jei ne tai, kad prieš trejetą — ketvertą metų iš tos pačios Maskvos skambėjo visai kitoki įsakymai. Tada ten buvo įsinorėję daugiau pieno, sviesto, ir manė, kad tam tikslui reikia daugiau karvėms pašaro, todėl reikia daugiau auginti pašarinių žolių. Tada, akylai sekdami Maskvos patarimus, Lietuvos "urėdai", su pačiu Sniečkom priešaky, ilgaiusios prakalbės įtikinėję, kad reikia būtinai pereiti prie "žaliosios sistemos" ir tuo gerinti žemės ūkio gamybą Lietuvoje.

Ir įvyko taip, kad perėjimas metais (1961) daugiamečių žolės Lietuvoje jau užėmė 28% visos ariamos žemės, kultūrinės ganyklos — 55%, vienametės žolės — 6%, iš viso — 39% ariamos žemės užimta žalienomis. Pasekmė — grūdų kiekis negalėjo padidėti pagal plano reikalavimus.

Faktiškai, grūdų 1961 metais Lietuvoje tegauta tiek pat, jei ne mažiau, kaip ir 1960 metais, o valstybei tiekti reikėjo daugiau. Rekvizicijos vistik buvo atiduotos (130,000 tonų), bet kitiems reikalingi grūdų jau striukė. O Maskva dabar jau šaukia ne tiek sviesto, mėsos kiek duonos: duokit daugiau grūdų. Žolių prisisėjot? neteisingai! Žaliosinė sistema? — Klaida, šalin ją! Toks dabar įsakymas iš partijos, taip dabar mano Chruščiovas. Vadinas, vėl reikia iš naujo "persodinti muzikantus"...

Bet dabar visgi nebe Stalino laikai. Atsiranda akiplėšiškai drąsūs žmonės. Dotnuvos žemės ūkio instituto vyrai daugiausia dar Lietuvos laikų agronomai) ėmė ir parašė laišką pačiam Chruščiovui, įrodinėdami, kad, kiek tai liečia Lietuvą, tai gal jis ir klysta, gal Lietuvoje ta žalieninė sistema ne tokia jau netinkama. Jie rašė:

"Mes būkštaujame, kad TSKP XXII suvažiavime pasakytos aštrios kalbos nederlingų žalienu adresu neiškreiptų mūsų žemės ūkio vadovų iš teisingo kelio. Teisingas kelias — ne mažiau kaip 50 procentų visų žemės ūkio naudmenų skirti žalienoms. Tai mūsų specializacijos kelias, kuriuo eiti mus verčia pati gamta... Mes manome, kad respublikoje esantis žalienu plotas turi būti paliktas ir kad žalienose gaunamų pašarų lyginamasis svoris bendrame pašarų balanse turi nuolat didėti".

"Kodėl pieno ūkyje žolės vaidina ir turi vaidinti pirmąjį vaidmenį? Pirmiausia todėl, kad

galvijų ir daugelio ir kitų gyvulių organizmas yra prisitaikęs maitintis žole. Mūsų naminių gyvulių protėviai amžiams bėgant vystėsi, misdami ne grūdais ir ne šiaudais, ne kukurūzais ir runkeliais, bet vien tik žole, o vėliau dar ir šiaudais".

Šias agronomų Vasinausko, Černiausko, Šabanavičiaus ir kitų pasirašyto rašto ištraukas Chruščiovas išsitraukė iš kišenės Minske, viešai perskaitė ir sako pasipiktinęs:

"Tai mokslininkai rašo. Norėčiau juos paklausti: kur jūs templete kolūkus ir tarybinius ūkius?" — ir, kreipdamasis į Sniečką, atvažiavusį iš Vilniaus pamatyti kaimynuose besilaukiantį naująjį "tėvą ir mokytoją", tęsia:

"Gal būtų, jūs, drg. Sniečkau, kaip Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius, patarsite mokslininkams apsilankyti kolūkiuose bei fermose ir sužinoti, ar karvės balsuos už žalieninę sistemą".

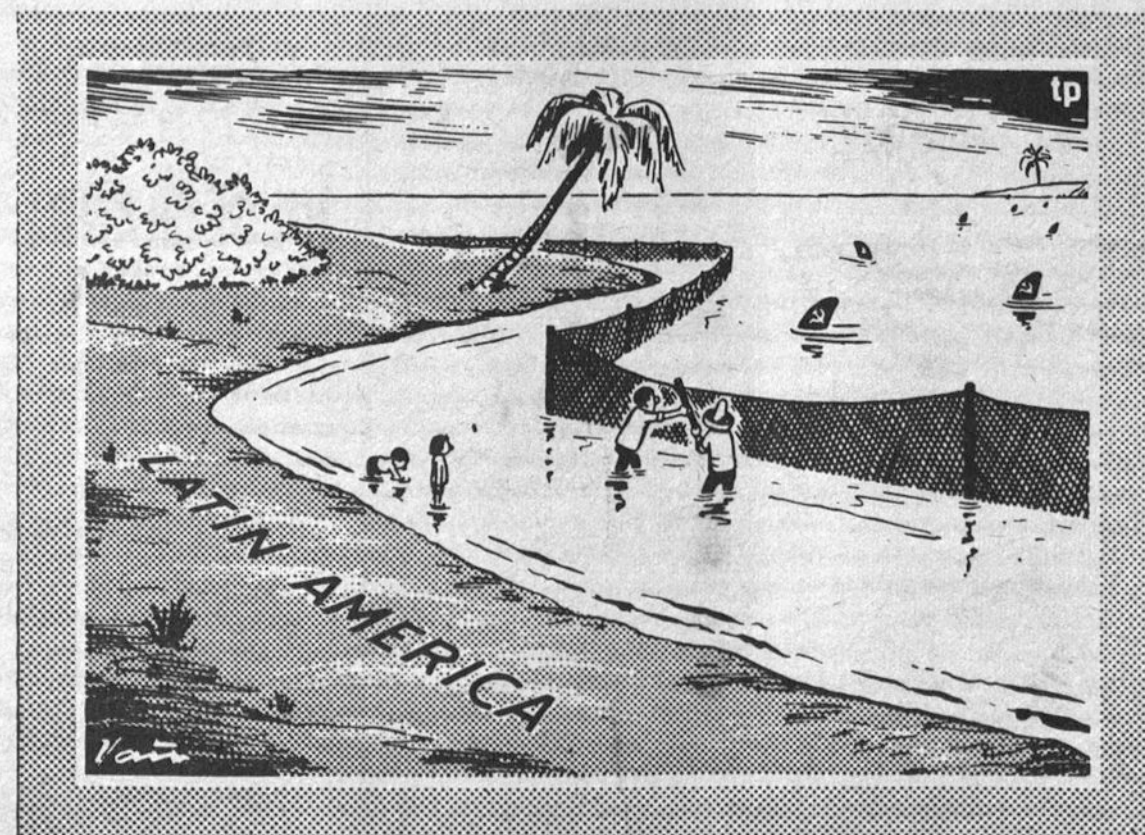
Chruščiovas įsitikinęs, kad karvės bus jo pusėj. Esą: "Tegu padeda karvėms gero kukurūzų siloso, cukrinių runkelių, šieno, šiaudų, ir paklausia: na, žaloji, už kokį pašarą tu balsuoji? Esu įsitikinęs, draugai, kad karvė iš karto prieis prie cukrinių runkelių, ji suės cukrinius runkelius. Jeigu nebus soti, tuomet ji prieis prie kukurūzų siloso, suės silosą. Jeigu ir po to bus alkana, ji prieis prie šiaudų. Bet sočiai priėdusi siloso, karvė net nepažvelgs į šiaudus. Alkana karvė, žinoma, ės ir šiaudus, net žievę graužs, kur ji dings, karvė taip pat nori gyventi".

Taip autoritetingai pasityčiojęs iš Vasinausko ir kitų nuomonės, Chruščiovas paaiškino ir tikrąją priežastį, kodėl jam pašarinės žolės nebeatinka:

"Minutę įsivaizduokite, kad kolūkiai ir tarybiniai ūkiai paklausys šio (agronomų) patarimo. Kas iš to išeis? Žolė bus, o grūdų, duonos, mėsos, pieno šalys nebus. Kuo maitinti liaudį, iš kur imti maisto produktų gyventojams aprūpinti?"

Prieš keletą metų Chruščiovas skelbė, kad grūdų klausimas bus išspręstas Kazachstano dirvonuose. Todėl tada leido ir net ragino atitinkamose vietose specializuotis labiau pieno ir mėsos produktų gamyboje. Lietuva dar nepriklausomybės laikais buvo ta linkme pasukusi, nes buvo pripažinta, kad Lietuvoje nepraktiška kaupti dėmesį vien į grūdų gamybą. Bet Kazachstanas stepėse "savanorių" baudžiauninkų rankomis kuriamuose "Chruščiovo dvaruose" skaisčio-

(Nukelta į 2 psl.)

Priemonės prieš Kubos rykius...

Berlyne centre buvo pademonstruota viduramžiais praktikuota priemonė: sudeginti vokiečių ir užsieniečių klasikų kūrinius.

JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĘS KARĄ...

(22)

Naciai aikštėje degina knygas

Kovą prieš bažnyčią naciai pradėjo palengva. Pradžioje Hitlerio vyriausybė pasirašė su Vatikanu konkordatą, pagal kurį buvo garantuojama tikybinė laisvė ir duota teisė Bažnyčiai pačiai savo reikalus tvarkyti. Bet nespėjo nudžiūti rašalas ant dokumento, o naciai jau spėjo jį sulaužyti.

Penkioms dienoms praslinkus, naciai uždarė katalikų jaunimo organizaciją. Kitais metais tiksliai kunigų, vienuolių ir katalikų veikėjų buvo suimti, apkaltinus nemoralium gyvenimu ar užsienio valiutos spekuliacija. Keliasdešimt katalikų leidinių buvo uždaryta.

Pagal Vatikano atsidarė akys ir 1937 m. kovo 14 d. Pijus XII paskelbė encikliką "Mit Brenender Sorge", kurioje kaltino nacių vyriausybę, sulaužius konkordatą ir skleidžiant neapykantą ir šmeižtus prieš Bažnyčią. Bet jau buvo vėlu. Vatikanas, pasirašydamas konkordatą su Hitlerio vyriausybe, davė naciams didelį prestižą, kurio jie tada buvo labai reikalingi.

Garsusis protestantų kunigas Martin Niemöller 1933 m. entuziastiškai sveikino nacių vyriausybę. O 1934 pradžioje, pradėjęs visas iliuzijas, pasidarė mažumos rezistencijos vadovu. 1937 m. liepos 1 d. jis buvo suimtas ir uždarytas į Moabit kalėjimą. Jis buvo teisiamas 1938 m. kovo 2 d. Nors buvo pripažintas nekaltu dėl svarbiausiojo nusikaltimo, kuriuo jis buvo kaltinamas, kad slapta puolė valstybę, bet buvo nubaustas 2,000 markių ir septyniais mėnesiais kalėjimo už aukų rinkimą bažnyčioje... Kadangi jis jau ilgą laiką buvo atsėdėjęs kalėjime, teismas įsakė jį paleisti, bet išeinant iš salės, gestapo jį su-

ėmė ir uždarė į koncentracijos stovyklą, pradžioje Sachsenhausen, vėliau Dachau, kur išbuvo septynerius metus, kol buvo sąjungininkų kariuomenės išlaisvintas.

Hitleris galvojo apie vokiečių tautinės bažnyčios išplėtimą, ku-

Erich Maria Remarque, Albert Einstein... Beveik visi jie jau buvo emigravę. Taip pat didelis skaičius ir pasaulinių autorių knygos: Jack London, Upton Sinclair, Helen Keller, H. G. Wells, Zola, Proust ir kt. Pasak vieno studento kalbos, šios knygos buvo

Visose Vokietijos bažnyčiose ant altoriaus, vietoj biblijos, turėjo būti padėta visiems vokiečiams šventa knyga "Mein Kampf".

KRYLOVO "MUZIKANTAI"...

(Atkelta iš 1 psl.)

sios pranašystės nesipildė, todėl Chruščiovas ir Lietuvą stumia atgal į senąją grūdų auginimo sistemą, atmiešant savo numylėtais kukurūzais. Lietuvos agronomai drįso paprieštarauti. Bet visa išmanančių apsisukelbęs miesčionis Chruščiovas atsiliepia patyčiomis:

"Paimkite žemės ūkio mokslinio tyrimo institutus (aiškiai turi galvoj Dotnuvos institutą!), kurie tvarko savo ūkį pagal žalienu sistemą. Jie turi gyvulininkystę, o koncentruotus pašarus ima iš valstybės. Žodžiu išeina taip: mokslas -- mūsų, o šeria -- dėdė. Koki gi tai mokslininkai, kas gerbs mokslininkus, kurie duoda tokias rekomendacijas? Įdlimpo kai kurie mokslininkai žalienu pelkėje, reikia juos iš ten ištraukti".

Chruščiovas sakosi turįs Lietuvos karvių "nuomonę" pagrindą tokiems savo pastyčiojimams iš Lietuvos agronomų nuomonės, Lietuvos žmonių nuomonės atsiklausti jis nemato reikalo. O kas būtų, jei Lietuvos žmonėms būtų leista laisvai pasisakyti, katras -- Chruščiovas, ar agronomas Vasinauskas -- jiems atrodo geriau nusimanąs, kas Lietuvos žemės ūkyje praktiškiau ir naudingiau?

Kitas Lietuvos agronomas, V. Vazalinskas, P. Vasinausko kolega iš nepriklausomos Lietuvos laikų, dabar einąs valdines administracines pareigas (žemės ūkio ministras), klusniai lygiuojasi pagal Chruščiovo nuomonę. Ilgame straipsnyje, raginančiame "persodinti muzikantus" (t.y., keisti pasėlių planavimą), jis atgailauja "suklydęs". Rašo: "Nekritiškai buvo žiūrima į neigiamus reiškinius žolių auginime (kai iš Maskvos plaukė "pamokymai", kad jų reikia daugiau auginti) ir jiems nebuvo ryžtingai užkirstas kelias. Neatliko čia savo vaidmens ir žemės ūkio ministerija. Ir aš asmeniškai, kaip ministerijos vadovas, pervertinau žolių vaidmenį, keliant derlingumą, vystant žemės ūkį aplamai. Rimty klaidų čia yra padaręs ir žemdirbystės mokslinio tyrimo institutas ir jo vadovas drg. P. Vasinauskas"...

gentų mūsų amžiuje, Richard Strauss, kuris gal būtų vienas didžiausių kompozitorių mūsų epochoj, Walter Gieseking, įžymusis pianistas, savo muzika leido kai kam užmiršti, kad kitose srityse buvo padarytas didelis nuomūkis.

Hitleris, kuris save laikė dailininku, modernųjį meną vadino degradacija, neturinčiu prasmės. Ir viena pirmųjų jo priemonių buvo "apvalyti" Vokietiją, pašalinant dekadentinį meną, pakeičiant germanišku. Apie 6,500 paveikslų, ne tik vokiečių dailininkų, bet ir Cezanne, Van Gogh, Matisse, Picasso, Gauguin, buvo pašalinti iš muziejų.

Juos pakeitė nauji vokiečių darbai, kuriuos pats Hitleris atrinko. 1937 m. oficialiame "Vokietijos meno namų" atidaryme, Hitleris buvo įsiutęs dėl kai kurių komisijos atrinktų darbų ir juos suspardė savo batais.

Kiekvieną rytą, Berlyne išeinančių laikraščių vyriausieji redaktoriai ir provincijos laikraščių korespondentai, susirinkdavo į Propagandos ministeriją išklaustyti Goebbelso ar jo artimųjų bendradarbių nurodymų, kaip jie turi komentuoti įvykį, ką gali skelbti ir ko negali, kokias antraštes turi uždėti straipsniui ir kokius vedamuosius tą dieną rašyti.

Radijas pasidarė pačiu galingiausiu nacių propagandos instrumentu. Goebbelsui tai buvo nesunku, nes radijas buvo valstybės kontrolėje.

Didžiausią neapykantą Hitleris reiškė profesoriams, nuo kurių jaunystėje kentėjo. Jis reikalavo, kad vaikai būtų išauklėti naujai tautinei valstybei. Vaikas nebeprisiklauso tėvui, bet valstybei. Vokietijos mokyklos greit buvo sunacintos, vadovėliai perredaguoti ir programos pakeistos. Dauguma profesorių pasiliko savo vietose sutikdami remti Hitlerį.

Kitame numeryje: GESTAPO PLEČIA TERORĄ.

(Valstiečių laikraštis, No. 3, 1962).

Kada ir kodėl V. Vazalinskas "suprato savo klaidą"? Ogi štai:

"Žalioji sistema kritika TSKP XXII suvažiavime, drg. N. Chruščiovo gilių ir įtikinamos kalbos zoniuose pasitarimuose leido mums suprasti savo klaidas"...

Taip "išmintingai ir praktiškai" peršokęs į kitus bėgius, V. Vazalinskas stengiasi ir dotnuviškius kolegas įspėti, kad nekvailiotų:

"Bet šių klaidų vis dar nenori suprasti kai kurie pernelyg uolūs daugiamečių žolių šalininkai, kurie neteisingai tvirtina, kad dabartinis žolių plotas turėtų būti išlaikytas ir kad žolinio pašaro lyginamasis svoris turėtų toliau didėti".

V. Vazalinskas pabrėžia svarbiausį pagrindą visiems planavimams: "...dabar reikia vėl imtis visų priemonių, kad žymiai padidėtų grūdų gamyba... Reikia pagalvoti pasiekti, kad būtų įvykdyti grūdų pardavimo valstybei planai..."

Primindamas Chruščiovo reikalavimą "revoliucingai pertvarkyti žemdirbystės sistemą", Vazalinskas sako, kad "Pagrindiniai turės būti peržiūrėti mokslo-tiriamoji darbo planai (vadinasi, teks daryti "revoliuciją" Dotnuvoje...), mokyimo programos. Reikės sustiprinti kau-

piamųjų kultūrų sėjomainų agrotechnikos, jų mechanizavimo tyrimų, selekcinį darbą".

Bet... ir V. Vazalinskas stengiasi kiek pataisyti Chruščiovo instrukcijas, nukreiptas tik į grūdų ir kukurūzų auginimą. Pagal V. Vazalinską:

"Grūdinių kultūrų sąstata reikia avižas keisti miežiais, reikia plėsti kukurūzų, cukrinių runkelių pašarus, lauko pupų, lubinų ir žirnių pasėlius. Ypač reikia susirūpinti bulvėmis. Negalima toliau kęsti, kad būtų ir toliau gaunami neleistinai maži bulvių derliai."

Tokios "revoliucijos" Lietuvos žemės ūkyje ten ir atgal vykdomos maždaug kas antri-treti metai visą bolševikų Lietuvoje žemininkavimo laiką, kas kartą džiugaujant, kad, na, dabar tai jau bus "muzika"!

Bezdzionės, ožio, asilo ir meškos kvartetui lakštingala atvirai pasakė, kad muzikantų persodinimais koncerto nepagerinsi, reikia pirmą išmokyti groti.

Lietuvos žmonės ir agronomai mokėtų ir "susėsti" ir "pagroti", ir čia nereikia "muzikantų persodinimų", o būtina nusikratyti karvės galva tesivadovaujančio dirigento ir jo primestos kolchozinės sistemos. Tai vienintelis "revoliucinis persitvarkymas", kuris atvertų kelią Lietuvos žemės ūkiui vėl kilti. Bet Nikita numano, kad jam yra saugiau pasiflyti "balsuoti" Lietuvos karvėms, ne žmonėms.

-Vr.

KAIP RUOŠTI PERVERSMUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Išdalinus žemes ar nacionalizavus žmones, ūkininkas bei darbininkas pradeda palaikyti naują valdžią, tikėdamasis, kad ji atneša jam turtą ir gerbuvį. Antroji medaliaus pusė -- kada reikia sugebėti gauti žemę dirbti. Juk "jaunas" ūkininkas dažnai neturi reikalingų mašinų ar galvijų, todėl vienintelė išeitis esąs kolchozas. O nacionalizuotam fabrike bei žmonėms tik toks skirtumas, kad vienas darbininkas pakeičiamas kitu, daug labiau reikalaujančiu ir galingesniu, kad streiko teisė panaikinama, kad darbovietės pakeisti nebegalima. Bet tai darbininkui paaiškėja tik po kurio laiko, kada jau kelio atgal nebėra.

Autorius tęsia toliau, kad tuo būdu, bet kuriam krašte, vieną gražią dieną abu "spaudimai" susijungia, nes jie sudaro tik dvi šakas vieno ir to paties kamieno.

Jei norėtumėm priminti J. Kozakui, kad žemės ūkio reforma yra senai pravesta kapitalistiniuose kraštuose, jis mums įrodys, kad lygiai lengvai komunistui patarnauja nacionalizavimas didelių, vidutinių ir mažų žmonių. Jis rašo: "1947 m. Čekoslovakijoje 75% žmonių buvo nacionalizuota nežiūrint reakcionierių pasipriešinimui. Ir tais pačiais metais visos kitos partijos, kaip socialistai, populistai ir demokratų, turėjo įvykti (...). Dirbančiųjų masių vienybė tapo efektyvi ir ji pripažino komunistų partijos pirmavimą".

J. Kozakas pripažįsta, kad jėga bei smurtas taip pat būna reikalingi. Jis išmėtinėja "išsiųsimusioms" darbininkų parti-

joms, ypatingai turėdamas galvoje darbo partiją Anglijoje, kurios kelyje yra parlamentarizmo reforma, o ne revoliucija panaudojant parlamentu.

Autorius cituoja ištrauką iš XX kom. partijos kongreso nutarimo: "Nereikia turėti jokių abejonių kad daugumoje kapitalistinių kraštų, buržuazinės diktatūros nuvertimas turės įvykti panaudojant jėgą (...). Reformistai nori įrodyti, kad bendradarbiavimas su buržuazine klase yra įmanomas. Tai tik iliuzija. Parlamentarinė demokratija niekad negali atstoti proletarinės demokratijos".

Savo idėjų įrodymui Kozakas primena, kad nežiūrint, jog Anglijoje darbo partija buvo valdžioje nuo 1929-31 ir nuo 1945 iki 51, ir Švedijoje, kurią socialdemokratų valdė jau 25 metus, "socializmas nebuvo įgyvendintas ir kapitalizmas bei didžiųjų monopolijų pelnas ten nuolat plečiasi ir didėja. Todėl dirbančioji klasė, norėdama paimti valdžią į savo rankas, turi kovoti ypatingai atidžiai su "reformistais". Jie esą jos didžiausi ir pavojingiausi priešai, nes veiklą prisidengę demokratijos šūkiu.

Herbert Morrison įvadė sako, kad Kremliaus planai yra aiškūs. Gali keistis tik taktika, vienur gali pasisekti įvykdyti perversmą "taikiu" būdu, kaip Čekoslovakijoje, kitur -- reikės griebtis smarkesnių priemonių. Tai priklauso nuo kiekvieno krašto politinės ir ekonominės struktūros.

Penktoji kolona tiria ir ruošia dirvą visame pasaulyje. O jos išmėginti metodai ir priemonės bus taikomi pagal reikailą.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

(Atkelta iš 1 psl.)

Tiek Kennedžio, tiek Rusko pareiški mu o s e galima rasti nemažai parako antikomunistinėms nuotaikoms paremti. Tas parakas ypatingai reikalingas panaudojimo šiuo metu, kai Kremliuje pučia žvą b ū s k e r s vėjai. Chruščiovas yra susidūręs su sunkiai beišsprendžiamomis p r o b l e m o m i s.

Arba, kaip rašo sovietikos žinovas F. B. Stevens, per anksti būtų daryti išvadas, kad Chruščiovas eina prie šaltojo karo pralaimėjimo, bet tikra, kad jis mažai pažangos daro jam laimėti.

Tokiu atveju be galo graudu, kad Baltųjų Rūmų parakas drėkinamas tokių Schlesingerių.

ri neturėtų nei pastorių, nei kunigų, o tiksliai Reicho oratorius, galinčius sakyti pamokslus valstybės vardu. Ši tautinė bažnyčia reikalavo, kad Vokietijoje būtų uždraustas biblijos platinimas ir ant altorių nieko kito nebūtų, kaip "Mein Kampf" (švenčiausia visiems vokiečiams knyga), o kairėj altoriaus padėtas kardas. Krikščioniškas kryžius turįs būti pašalintas iš visų bažnyčių, pakeičiant nenugalimu simboliu -- svastika.

Keisčiausia, kad katalikų ar protestantų bažnyčių persekiojimas, vokiečiuose nesukėlė nepasitenkinimo ir dėl to nekilo sukilimas.

1933 m. gegužės 10 d., praslinkus keturiems mėnesiams, kai Hitleris pasidarė kancleriu, Berlyne buvo suruošta scena, kokios vakarų pasaulis nematė nuo viduramžių laikų.

Apie vidurnaktį keli tūkstančiai studentų, su fakelais, susirinko Inter de Linden aikštėje, priešais universitetą, ir uždegė iš knygų sukrautą laužą. Tarp deginanųjų knygų buvo žymių vokiečių autorių kūrinių, kaip Thomas ir Heinrich Mann, Leon Feuchtwanger, Jakob Wassermann, Arnold ir Stefan Zweig,

pasmerktos sudeginti, kadangi jos kėsinosi į Vokietijos ateities veiklą, kėsinosi į vokiečių mąstymą, vokiečių šeimą ir Vokietijos jėgą.

1933 m. rugsėjo 22 d. Reicho Kultūros Rūmai priėmė įstatymą, kuriuo visi rašytojai ir menininkai organizuojami Reicho vadovybė, nustatius metodus, kuriuos jie turės sekti. Tai į tokią kontrolę pateko dailininkai, muzikai, artistai, rašytojai, kino aktorai, radijo ir spaudos darbuotojai. Visi asmenys, dirbę šiose šakose turėjo įsirašyti ir klausyti įsakymų. Rūmai turėjo teisę nepriimti arba atmesti menininkus dėl jų "nepastovumo politikoje". Kitaip sakant, kurie nebuvo "pilnai" atsidavę nacizmui, galėjo netekti pažymėjimo ir tuo būdu jiems buvo užkirstas kelias toje srityje dirbti.

Knygų ar teatro veiklą rankraščiai turėjo būti patiekti Propagandos ministerijai ir tik su jos leidimu spausdinami ar vaidinami.

Kiek mažiau nukentėjo muzikai. Priešingai rašytojams, dauguma muzikų pasiliko tarnauti naciams. Wilhelm Furtwaengler, vienas garsiausių orkestro diri-

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

O'BRIEN BRASS CO.

20940 St. Clair Ave.

IV 6-2440

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Kalbos apie cenzūrą, tik gal ne iš to galo

Tarp aukštųjų JAV kariškių ir civilių tarnautojų (greičiausia iš gynybos departamento), įsitempė santykiai. Ir įsitempė todėl, kad aukštųjų kariškių kalbos, griežčiau pasisakant prieš komunistus ir Maskvą, cenzūrojamose perdaug nepitrysusių ar iki tų reikalų nepriaugusių pareigūnų.

Sakoma, kad tų santykių sušvelnimui, kongreso specialioji komisija dabar ir daro apklausinėjimus. Bet taip pat sakoma, kad prezidentas J. F. Kennedy tos tvarkos nekeisias ir ji bus toliau vykdoma.

Patinka kam ar ne, bet tų santykių įsitempimo viršūnė buvo gen. E. Walker byla. Gabus ir pavyzdingas karys, norėtas maunamu apyrasriu pašalinti iš prieškomunistinės karių auklėjimo pozicijos, protestuodamas pats pasitraukė iš aktyvios karinės tarnybos. O kadangi ir daugiau aukštųjų karininkų pritaria, kad kariams būtinas prieškomunistinis auklėjimas, tai ir susvyravo visi tokio auklėjimo pagrindai.

Buvęs prezidentas D. Eisenhoweris, atsiųstame tai komisijai rašte sako, kad tokio auklėjimo reikia. Jis taip pat savo raštu padaro užuominas, kad JAV aukštųjų kariškių nereikia bijoti. Esa, patys didieji pasaulio diktatoriai, kaip Stalinas, Hitleris, Mussolini ir kiti atėjo ne iš kariškių tarpo.

Iki šiol nebuvo pastebėta, kad apklausinėjami kariai visiškai kratyti valdžios cenzūros. Jie tik nori, kad tokią cenzūrą nevykdytų tie, kurie apie tuos reikalus neišmano. Atseit, tai turi daryti prityrę specialistai, moką tuos reikalus iš visų pusių pasverti.

Reikia laukti, kad komisijos darbas nenueis veltui. Jei tie cenzoriai, dėl suprantamų aplinkybių, pirštu ir nebus nurodyti, tai jie rimtai apsidairys ties savo darbo gerumu ir tikslumu. Pagaliau, nors pats prezidentas ir sako, kad nebus tokios cenzūros atsisakoma, tai gal cenzūravimui bus parinkti daugiau patyrę valdininkai. O pagaliau, kai reikalas geriau paaiškės, tai ir aukštieji kariškiai savo pozicijose bus tikresni.

Kalbant apie cenzūros klausimą, atrodo, kad vistiek pradėta ne iš to galo kalbėti. Prieškomunistinis karių, ar ir kitų piliečių auklėjimas, jei skaitoma, kad Maskvos komunizmas yra didžiausias JAV ir viso laisvo pasaulio priešas, yra būtinas. O jei auklėjimas, tai aiškus, žinąs ko norima ir kokių rezultatų siekiama. Negi ir čia norima auklėti apseinant tik su pusinėmis premonėmis?

Jei kalbama apie cenzūros reikalingumą, tai pirmiausia jos reikia komunistinei spaudai, leidžiamai šiame krašte, JAV gyventojų moralei pakirsti, suniekininti, o komunistinius stabus į padanges iškelti. Toliau jos reikia tiems, kurie visokį atsakingumą praradę, į spaudos puslapius tuoj stengiasi perkelti įvairiausias valstybines paslaptis.

Yra rimtai įrodinėjančių, kad sovietams čia šnipų, užsimaskavusių įvairiom priemonėm, labai mažai tereikia, kad viską sužinotų ir Maskvai tuoj praneštų. Užtenka tik surinkti visus išeinančius laikraščius ir juos gerai panagrinti. Tai darydami jie randa tai, ko sovietijoj ir brangiai apmokėtas JAV agentas negalės surasti.

Geras pavyzdys gali būti ir Clevelandas su apylinkėmis, kada čia buvo planuojama, o vėliau ir statoma apsauginės Nikes stotys. Laikraščiuose, tarsi svetimųjų interesams, buvo smulkiausi planai skelbiami.

Geras pavyzdys ir tariamoji invazija į Kubą, kada laikraščiuose, televizijos ir radijo žiniuose buvo iki smulkių skelbiamos žinios apie pasirušimus invazijai.

Reikia laukti, o prie progos tai komisijai ir laiškus rašyti, kad jei jau kartą pajudino cenzūros klausimą, tai tegul jį pajudina ir visose kitose srityse. Tegul per tuos tyrinėjimus geriau išsiaiškina, kur tos cenzūros nereikia, o kur ji būtina. Būtina ne šio krašto laisvės varžyti, bet patį kraštą ir gyventojus apsaugoti.

B. G.

NETEISINGO PARAŠYMO PADARINIAI

Pasakyti ar parašyti neteisingi žodžiai dažnai sudaro žmonėms daug nemalonių ar bent bereikalingo darbo, aiškinimosi ir pan.

Šiuo atveju panašiai išėjo ir su torontiško J. Česeko pasielgimu.

Dirvos sausio 12 d. numeryje, laišku skyriuje, J. Česekas parašė, jog Tėviškės Žiburiai perspausdino sutrumpintą St. Sant-

varo laišką Pulgiui Andriušui. Kitame laiške, Dirvoj, sausio 22 d., St. Santvaras net padėkojo J. Česekui už informaciją, jog jo laišku buvo susidomėjusi ir Tėviškės Žiburių redakcija. Bet taip nebuvo.

Tėviškės Žiburiuose, nuolatiniame skyriuje -- Kultūros ir knygų pasaulyje, iš to laiško buvo panaudota tik kelių eilučių pastraipėlė, liečianti St. Santvaro poezijos rinkinį (Atidari langai. Tame skyriuje, paprastai, tampa žinutės ar pasakymų bei parašymų ištraukėlės, liečiančios kultūrą ir knygas, tik keletos skilties eilučių ribose, O St. Santvaro laiškas P. Andriušui, kiek prisimename, užėmė beveik visą Dirvos puslapį. Tai gi, toks laiškas, nors ir sutrumpintas, jauturėjo siekti bent šimtą ar daugiau eilučių...

Bronės Jameikienės vitražas Madona, kuris buvo išstatytas Honolulu Meno Akademijos suruoštojo parodoje, tarp 76 dailininkų kūriniių.

KETURIOS LONDONO NESEKMĖS

Dirvos bendradarbio Anglijoje

SNIEGAS LONDONIŠKIŲ PABAISA

Naujieji 1962 metai Londonui prasidėjo nesekmingai: N. Metų išvakarėse ūmai pradėjo šalti ir gerokai prisnigo. O sniegas, kaip žinote, britams pabaisa. Niekas anglas tiek nebijo, kaip sniego.

Nors tas baltutis sniegas laikėsi vos tris dienas, tačiau ir per tokį laiką spėjo papildomai, be eilės, numarinti kelias tūkstančius senelių ir mirtinai sušaldyti kelis kūdikius miegamuose. Ir nenuostabu, nes daugelio namų langai ne tam, kad laikytų šilumą, bet kad pro juos nelandžiotų kaimynų vaikai ir katinai.

Nors beveik kiekvienais metais sniego pasirodymas suparalizuoja Londono gyvenimą, bet, kai tik jis nutirpsta, niekas kitai žiemai nesirengia ir namai, laikantis tradicijos, statomi su langais, pakartais ant virvų ir su šildymu - židininiais.

Jei kas norėtų Londoną užkariauti, nereikėtų nei bombų, nei invazijos: užtektų užbarstyti bent keliais coliais sniegu (gali būti ir dirbtinas), ir jis po poros savaičių pakeltų baltą vėliavą. Hitleris, matyt, šito nežinojo...

KAIP STREIKUOJA LAIŠKANĖŠIAI

Antroji, nuo N. Metų prasidėjusi nesėkmė, straiškai. Ypač jaučiamas paštininkų streikas. Jie, būdami valstybės tarnautojai, treikuoti negali. Bet ir čia surasta išeitis: nestreikuoja, bet "dirba", prisiderindami prie seniai, seniai, išleistų instrukcijų. Taip, pvz., jei ant voko užrašytas nepilnas adresas, paštininkai nedaro pastangų adresato surasti. Tokiu būdu, pvz., Londono centrinio pašto viršininkas negavęs laiško, nes nebuvo pažymėta nei gatvė, nei miesto dalis. Atseit, paštininkas galėjęs užrašyti -- adresatas nežinomas...

Žodžiu, jei anksčiau iš Manchesterio laiškas Londone gyvenantį pasiekdavo kitą dieną, tai dabar ir trijų neužtenka. Dar blogiau su laikraščiais. Dabar Europos Lietuvį Londone gyveną skaitytojai gauna tik po septynių dienų. Dėl to sulėtinto darbo, Londono paštuose koresponden-

Man, kaip tvarkančiam Kultūros ir knygų pasaulyje skyrių Tėviškės Žiburiuose, ta prasme tenka ir paaiškinti, kad sutrumpinto St. Santvaro nebuvo paskelbta.

PR. ALŠĖNAS, Toronto

cijos grūtis didesnė, negu per Kalėdų šventes.

Kalbant apie normalius laikus, Anglijos paštų tarnyba yra viena pavyzdgingiausių pasaulyje. Londono paštininkas atnešdavo adresatui laišką, kuriame buvo tik toks adresas: Lithuanian Boy, 15 years old, London. Esu kelis kartus gavęs laikraščių banderoles, kur nebuvo iš viso jokio adreso...

Kartą esu girdėjęs tokį įvykį: geležinkelio nelaimėje daugiausiai nukentėjo pašto vagonai. Iš sudraskytų maišų pabirę pabėgiuose laišakai. Greitojotraukinio keleivis, tuo pačiu keliu važiuojęs anksčiau, perskaitęs meilės laišką, sudraskęs ir išmetęs pro langą. Jo nelaimė, toje pat vietoje pabiro laišakai iš pašto vagonų. Paštininkai, radę "nukentėjusius" laiškus, gražiai jį sutvarstė, pristatė jį adresatui. Po kelių savaičių laiško gavėjo žmona iškėlusį skyrybų bylą.

Streiko metu paštininkai nieko panašaus nedaro, nes tokio darbo nėra numatyta ministerijos taisyklėse...

Ypatingai didelių nuostolių dėl paštininkų streiko turį futbolą "pooliai": per savaitę didesnės bendrovės gaunančios po pusmilijonį pavėluotų laišku.

NESEKMĖ KARALIŠKŲ TRADICIJŲ MĖGĖJAMS

Trečioji londoniečiams "nesėkmė", ypač karališkųjų tradicijų gerbėjams, tai lordo Snowdon, princesės Margaritos vyro, pakvietimas užimti apmokamas meno patarėjo pareigas Sunday Times redakcijoje.

Kai kurie laikraščiai tvirtina, kad šiuo reikalu britų ministeris pirmininkas turėjęs pasitarimą su karaliene. Ypatingai aštriai pasisakė prieš šį pakvietimą liberalinių pažiūrų savaitraštis Observer. Jis tvirtina, kad lordas Snowdon, priimdamas šias pareigas, Sunday Times leidėjui atnešas 200,000 naujų skaitytojų.

Observerio straipsnį, be jokių komentarų, perspausdino rimtas Times. Iš to daroma išvada, kad ir jis palaikys Observerio nuomonę ir nepritariąs imtis darbo karališkos šeimos nariui.

Sunday Times leidėjas, kanadietis, spaudos karalius Roy Thompson, Londono korepondentų paklaustas, ar jis tinkamai pasielgęs, panaudodamas savo leidinio reklamai lordą Snowdon, atsakęs, kad jo vardas galys turėti reikšmės, tačiau jis jį pakvietęs ne tam tikslui. Pakvietęs todėl, kad jis turįs šioje

srityje ypatingų įgimtų gabumų.

Dienraštis Daily Mirror turįs didžiausią tiražą, džiaugiasi, kad lordas Snowdon imasi darbo ir apgailestauja, kad jis paskubėjęs priimti lordo titulą, užuot pirma susiradęs darbo. Girdi, rašo Daily Mirror, jei dėl kurių nors priežasčių jo sutartis su Sunday Times būtų nutraukta, tai D. Mirror leidykla pasiūlysianti jam tinkamą darbą savo leidykloje.

Skaitau, kad Dirvai vis dar reikalinga bent 300 naujų skaitytojų. Ar nevertėtų, kad jos leidėjai mane įgaliotų paieškoti kokio nors princo ar kunigaikštystės meno patarėjo jos redakcijoje. Gal tikrai skaitytojų iš karto padidėtų?..

ŠUNIUKŲ MADA

Ketvirtoji nesėkmė -- mada. Ir, nustebsite: ne drabužių, skrybelaičių, ar batukų, bet šuniukų mada.

Keletą ar keliolika metų iš eilės visų gražuolių širdis buvo paveržęs smulkučiais žingsneliais betrepsias pudelis. Visa kita šuniška veislė, pudelio akimis, buvo tik "trampai".

Ir užpelnytai. Juk jo, pudelio garbei, buvo statomi paminklai. Jo žingsnelius pamėgdžiodavo rinktinų mados salionų modeliai. Pagal jo "frizūrą" buvo daroma šukuosena. Auksakaliai liejo tūkstančius jo atvaizdo stovyliu.

Ir, ūmai, it Stalinas iš mažiausio, jis, tas visų mylimiausias, visų garbingiausias, nustumtas nuo aukštybių ir sulygintas su "trampais". Ir jo, it Stalino, griaujami paminklai, suludindamos ir parduodamos lauzą stovylos, bankrutuoja pudelių veisimo farmos.

Šios srities žinovų tvirtinimu, tos ketvirtosios nesėkmės priežastis -- mažoji Kennedy dukrelė, Karolina, nežemiška melle pamilusi airių kilmės žemųjų terierą. Nenuostabu, kad už šios veislės atstovą Londone dabar galite gauti tuziną pudelių, turėjusių šviesią praeitį ir gerą auklėjimą.

Šiandien geruose namuose sutikti pudelį yra tas pat, kas anuomet Lietuvoje, priverstino žasų pirkimo metu, pavaišinti svetį žąsiena. Todėl turį sugebėjimų padaryti šioje srityje bėžnį, skubėkite dauginti Karolinos pamiltąją veislę, nes mados amžius yra trumpas. Juoba, kad pirmąsias vietas veržte veržiasi sovietinė Laika.

Būčiau jau baigęs, bet šis vardas priminė man jos madą už geležinės uždangos. Kalbama, kad Vilniuje ir Kaune visos kino kasininkės pasitraukusios iš pareigų. Tenykščiai "Teddy bojai" pavadino jas laikomis, nes jos sėdinčios panašiose kabinoose...

B.D.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

BUDD CLEANERS

FOR THE BEST CLEANING IN TOWN

12702 Shaw Avenue

Call GL 1-7417

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-8600

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

PILIE TINIO KARO 100 METŲ SUKAKTIS

KARAS KURIS ATSLIEPIA IR ŠIANDIEN

1961 - 65 metai yra 100 metų sukakties laikotarpis nuo JAV pilietinio karo, kuris paliko mums Ameriką tokią, kokią dabar turim. Kad Amerika galėjo būti visai kitokia, pasakys, kad ir šis įvykis: New Yorko savivaldybė, vos karui prasidėjus, pasiskelbė, kad New Yorkas bus paverstas laisvu miestu ir uostu, įeigu karą laimės pietiečiai. Tas karas oficialiai vadinamas Civil War. Taip pat vadinamas: Karas tarp valstijų, Karas tarp šiaurės ir pietų.

Pirmutinis to karo šūvis buvo iššautas 1861 metų balandžio 12 d. į federalės valdžios tvirtovę Fort Sumter (Charlestono, pietinės Carolinos uoste). Ir po dviejų dienų pietiečiai tvirtovę užvaldė.

Tai buvo karas, kuris brendo per 40 metų ėjusių šiauriečių taisynių už negrų išlaisvinimą. Oficialiai kongrese taisyne vesta daugiau už neleidimą praktikuoti vergijos tose teritorijose, kurios dar nebuvo priimtos į valstijų sąjungą, ar leisti joms praktikuoti priimant jas į valstijų sąskaitą. Bet tas gąsdino valstijas, kuriose vergija buvo praktikuojama iš senovės.

1854 metais šiaurėje įsisteigė Respublikonų partija su negrų išlaisvinimo programa. Jos vadovaujama figūra tuoj iškilo Abraomas Lincoln, kuris politikoje smarkiai kilęs, 1860 metų rudenį buvo išrinktas JAV prezidentu. Kai jis 1861 metų kovo 4 d. buvo įvežintas prezidentu, senosios pietinės valstijos, praktikuojančios vergiją, pradėjo ištotti iš valstybės sąstato. Už kelių savaitžių užatakavo Fort Sumter ir pradėjo užimti pietuose federalės tvirtoves ir arsenalus.

Pietiečiai pradėjo karą nežūrint pastangų rasti susitarimą ir nepaisant Lincoln skelbimo, kad jis neturi minties kištis į tas valstijas, kur negrų vergų darbas turi lemiamą svarbą ekonominiame gyvenime. Bet vergijos panaikinimo idėja plito.

1862 metų pradžioje, jau karui einant, šiauriečiai kongrese, kai jau pietiečių atstovai buvo pašalinę, pravedė įstatymą, draudžiantį negrų vergišką darbą JAV globoje esančiose teritorijose (ne valstijose).

1863 metų pradžioje prezidentas Lincoln išleido išlaisvinimo proklamaciją, skelbiančią laisvę visiems negrams tose valstijose ir valstijų dalyse, kurios dalyvauja ginkluotame sukilime prieš federalę valdžią. Proklamacija nelietė negrų vergijos tose valstijose, kurios nebuvo atsitemusios iš sąjungos.

Visame krašte vergiją panaikinantį įstatymą kongresas pravedė 1865 metais.

ISKILMIŲ METAI

Specialė federalė komisija, įsteigta Washington 100 metų sukakties minėjimui praversti, išdirbo programą pradedant pereinamais metais, per ištisus keturis metus - iki 1965 metų. Svarbiose mūšių vietose bus atvaizduotos ten įvykusių kovų scenas, kaip jos vyko nuo 1861 iki 1865 metų.

Kai kuriose svarbiose įvykių vietose iškilmingi minėjimai vyksta kasmet. Vienoje tokių - Gettysburge, Pensylvanijoje - tuoj po didelio mūšio, dalyva-

K. S. KARPIUS

vęs prezidentas Lincoln, karių krauju nulaistytą žemę pavadino "šventa žeme". Ir tai istorijoje pasiliko iki šiai dienai.

Nuo Gettysburgo mūšio vietos, kur pietiečiai prasiveržė 1863 m. liepos 1 d., per Virginiją, iki Floridos ir į vakarus iki Arkansasas ir Texas, pakeliais ir

mos, namuose siautė šnipinėjimai ir išdavystės.

Pietinių ir šiaurinių valstijų pasienyje maišytos šeimos skaldėsi: vienas sūnus simpatizavo ir stėjo karan motinos pusėje, kitas -- su tėvu stėjo talkon šiauriečiams. Iš vakarinės Virginijos federalinėje kariuomenėje tarnavo 30,000 vyrų ir 8,000 pietinės armijoje. Panašių įvykių buvo ir kitose valstijose.

ABRAOMAS LINCOLN, 16-tas JAV prezidentas, išrinktas naujai pradėjusios veikti Respublikonų partijos pirmutiniu prezidentu 1860 metais, pradėjo eiti pareigas 1861 m. kovo 4 d.

Jo išrinkimas įžiebė keturių ilgų metų žiaurų karą tarp pietinių ir šiaurinių valstijų.

1864 metais laimėjęs rinkimus antram terminui, ir nuo kovo 4 d. įvesdinimo vos sulaukęs karo pabaigos, 1865 m. balandžio 14 d. teatre, Washington, buvo nušautas. Jo ložon iš scenos išoko pietiečių pasamdytas artistas John Wilkes Booth ir lotyniškai sušukęs "Taip žūsta tiromai!" -- šovė ir pabėgo. Booth buvo už kelių dienų pagautas ir sušaudytas.

Abraomas Lincoln, gimęs 1809 m. vasario 12 d. vargingoje šeimoje, prastoje rąstų grintelėje, netoli Hodgenville, Kentucky, vos vieną metų lankė mokyklą. Išsikėlus į Springfield, Ill., pats per save studijuodamas, įsigijo teisininko diplomą. Politikoje pasireiškė 1848 metais išrinktas į kongresą.

Karo metu jo užsispyrimas vesti nuostolingą karą, sukėlė prieš save visą kraštą. Jis buvo kaltinamas, smerkiamas, ir net reikalauta atsistatydinti iš prezidento pareigų. Tik karą laimėjus ir išgelbėjus respubliką vienybėje, jo artimieji atsileido, ir, nors po mirties, greitai pasiekė nemirtingos garbės istorijoje.

Šiaurėje Lincoln gimtadienis švenčiamas. Pietuose -- jis tebevadinamas "išdaviku".

miestuose -- miesteliuose užtikamos iškabintos didelės žaivarinės lentos, pažymintios įvykio datą, kas vadovavo, kiek krito, kuri pusė laimėjo.

KARAS BUVO ŽIAURUS

Šis brolių karas -- valstijų karas -- buvo vienas žiauriausių karų, kuriame kariavo brolis prieš brolį, sesuo prieš brolį, tėvas prieš sūnų, žmona prieš vyrą, žentas prieš uošvį, ir priešingai. Suskilo, suiro še-

Paties Lincoln keturi švogeriai kariavo pietiečių uniformose. Eilė federalių aukštųjų valdininkų ir karininkų, vienas buvęs prezidentas, kitas viceprezidentas, kilę iš pietų, metę savo pareigas šiaurėje, skubėjo ginti savo kraštą, savo namus.

Toks buvo ir išgarsėjęs generalas Robert E. Lee: vadovavęs JAV karo Akademijai, metęs pareigas, parsiskubino į savo valstiją Virginiją, kai tik patyrė, kad ji atsimetė. Ir su kitais generolais vadovavo pietiečių ka-

riuomenėi. Atsižymėjęs savo kariniu geniališku, gen. Lee per visą karą buvo žymiausias šiauriečių traukintojas.

Tai buvo karas, sudaręs temas neišbaigiamiems romanams ir istoriniams veikalams. Vien tik apie Lincolną yra prirašyta virš 5,000 įvairių knygų.

Visų keturių metų bėgyje, plačioje karo srityje, įvyko apie 6,000 paskirų įvairaus didumo susirėmimų kruvinių mūšių. Iš jų apie 20 buvo karų nulemiančių.

Šiauriečių kariuomenėje dalyvavo apie 175,000 vokiečių kilmės karių, apie 150,000 airių, apie 50,000 britų amerikiečių, apie 50,000 anglų, apie 75,000 kitų tautybių ir apie 1,600,000 žiagimių amerikiečių. Pietiečių jėgos buvo žymiai mažesnės. Bet jie taip ilgai išsilaikė dėl generolo Lee gabumų ir todėl, kad kariavo savo žemėse, gindami savo namus ir turtą.

Abiejose pusėse, šis brolių karas, pareikalavo daugiau amerikiečių gyvybių negu amerikiečių žuvo ar mirė nuo žaizdų I pasauliniame kare, II pasauliniame kare ir Korėjos kare. Šiauriečių žuvo 364,500, pietiečių 258,000. Du trečdaliai jų mirė nuo žaizdų ir ligų karo lauke.

Galvas paguldė 10 federalių generolų ir 9 pietiečiai.

Paskutinis to karo veteranas, Walter Williams, mirė 1959 m. gruodžio 20 d., sulaukęs 117 metų amžiaus, Houston, Texas.

Pietiečiams karas kaštavo per 3 bilijonus dolerių. Šiauriečiai išleido virš \$6,190,000,000. Tas parodo federalės valdžios pajėgumą karą laimėti.

1860 metais, JAV susidėjo iš 33 valstijų, turėjo 31,443,000 gyventojų. Šiaurinėse valstijose, ir tose pakraštiniuose, kurios neprišidėjo prie pietų -- 22 valstijose, buvo apie 23 milijonai gyventojų. Vienuolikoje pietinių valstijų gyventojų skaičius siekė 9,000,000. Jų tarpe buvo apie 3,500,000 negrų.

Šiame kare pirmą kartą karo veiksmams plačiai panaudotas telegrafas, geležinkeliai, upių ir jūrų garlaiviai, paversti karo laivais. Plačiai naudota ir fotografavimo aparatai, todėl pasiliko daugybė oficialių karomūšių vietovių ir žmonių vaizdų.

Kitame numeryje: PIETIEČIŲ VALSTYBĖ KONFEDERACIJA IR PREZIDENTAS

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 3 D. Chicago jūrų skautijos tradicinis balius "Puota Jūros dugne" Western Ballroom salėje.

VASARIO 3 D. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos tradicinis balius Drake viešbutyje 7:30 val. vakare.

VASARIO 3 ir 4 D. Chicago Scenos Darbuotojų Sąjungos statoma pasaka "Dvylika brolių, juodvarniais lakstančių" Jaunimo Centre.

VASARIO 10 D. Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas B. Pakšto salėje 7:30 val. vakare.

VASARIO 10 D. Brighton Parko Moterų Klubo šokių vakaras Vėngeliausko salėje.

VASARIO 11 D. Illinois ir Indijos Vyčių "Lietuvos prisiminimai" Sherman viešbutyje.

VASARIO 17 D. Clevelando Dramos Studijos statomos Balio Sruogos "Uošvės" vaidinimas Jaunimo Centre, Rengia LFK Lituanica.

VASARIO 17 D. Varpininkų Filisterių Draugijos koncertas-balius B. Pakšto salėje.

VASARIO 18 D. Amerikos Lietuvių Tarybos rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas Marijos Aukšt. mokyklos salėje 2 va. p.p.

VASARIO 24 - 25 D. Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasių tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

VASARIO 25 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas parapijos salėje.

VASARIO 25 D. Šv. Kazimiero vienuolyno rėmėjų 50 m. sukakties minėjimas Marijos gimnazijos salėje.

KOVO 3 - 4 D. Vid. Vakarų sporto apygardos vyrų tinklinio, moterų tinklinio ir krepšinio, moterų ir vyrų stalo teniso pirmenybės.

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 West 25th Street

SH 1-5511

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAF VAŠNAS 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Dr. Zigmas Sabataitis** ir **Dr. A. Savičiūnas** yra atžymėti "Who is Who in Ohio 1961" knygoje. Kaip žinia, Dr. Z. Sabataitis gydymo kabinetą turi Clevelande, o Dr. A. Savičiūnas Akronė.

• **Sktn. V. Tallat-Kelpša**, Liet. Sk. Brolijos JAV Vidurio (Didžiųjų Ežerų) Rąjono vadeiva, pereitą savaitę viešėjo Clevelande. Ketvirtadienį, sausio 25 d. vakare, pas Pilėnų tuntininką vyr. sktn. Pr. Karalių sukvistame posėdyje, jis susitiko su tunto vadijos nariais. Posėdyje aptarta Pilėnų tunto veikla ir pritarė vadeivos minčiai pavasarį šiame rajone sušaukti skautų lavinimo sąskrydį. Posėdis užbaigtas prie arbatos puodelio ir p. Karalienės paruoštų skanių užkandžių.

Iš Clevelando sktn. V. Tallat-Kelpša savaitgalį išeivė Detroitan pasimatyti su Baltijos tunto sk. vadovais.

• **Romui Vasiliauskiui** sausio 27 d. Polyclinic ligoninėje padaryta opeidicito operacija.

• **Lietuvių salės ir klubo** naujų vadovybėn, pagal balsų daugumą, išrinkti: P. Šukys — 629, Z. Dučmanas — 614, J. Apanavičius — 599, A. Banys — 506, S. Mačys — 446, E. Samas — 425, S. Halaburda — 394, J. Gražulis — 388 ir B. Bernotas — 324.

• **Lietuvių Bendruomenės** pirmosios apylinkės valdyba šį sekmadienį, vasario 4 d., 11:30 val., tuoj po lietuviškų pamaldų, šaukia organizacijų atstovų pasitarimą aptarti Maironio metų iškilmes ir V. Banaičio atvykimą į Clevelandą.

• **A. L. Tautinės Sąjungos** skyrius rengia savo tradicinį Lietuvos Nepriklausomybės sukaikties minėjimą šeštadienį, vasario 17, inž. Algirdo Nasvyčio namuose — 10823 Magnolia Dr. Pradžia 7:30 val. vakare. Sąjungos nariai su šeimomis, tautininkų bičiuliai ir bendradarbiai, prašomi dalyvauti. Bus šventei skirta programa ir vaišės.

Dėmesio verti sportiniai laimėjimai

Praeitą savaitgalį Clevelando LSK Žaibo sportininkai pasiekė labai sėkmingų laimėjimų.

Žaibo vyrų krepšinio komanda laimėjo I vietą Vid. Vakarų Sporto Apygardos pirmenybėse, įvykusiose Detroitė, baigmėje įveikda-

mi Chicagos LSK Nerį 101: 61. Tenka pažymėti, kad LSK Žaibas pirmą kartą laimėjo apygardines vyrų krepšinio pirmenybes.

LSK Žaibo moterų tinklinio komanda laimėjo I vietą Rytinio J. A. V-bių pakraščio moterų turnyre, Baltimorėje.

Žaibo stalo tenistai sėkmingai varžėsi Ohio uždaroje pirmenybėse Columbus mieste. Rūta Gaidžiūnaitė laimėjo I vietą mergaičių vieneto varžybose. Gražiai pasirodė ir kiti mūsiškiai, dalyvavę tose varžybose.

Apie visas šias varžybas plačiau bus kitame Dirvos numeryje.

• **Vaidilos teatras** vasario 3 d. su akt. Ig. Gataučio režisuota Maurice Rostand drama "Žmogus, kurį užmušiau" išvyksta Detroitan. Spektaklio rengėjas — L. B. vietos apylinkė.

• **Čiurlionio ansamblio** ir šv. Jurgio parapijos choro pagerbimo pobūvis įvyko sausio 27 d. šv. Jurgio parapijos salėje. Jį suorganizavo LB I-osios apylinkės valdyba. Sveikinamųjų žodžių pobūvį pradėjo tos apylinkės valdybos pirmininkas F. Eidimtas. Kleb. kun. Ivanauskas sukalbėjo malda. Pagrindinę kalbą — LB Tarybos vardu pasakė vicepirm. dr. Alg. Nasvytis. Po jo sekė gausi eilė kitų organizacijų atstovų sveikinamųjų kalbų. ALTO vardu — K. Ziedonis, Ramovės — L. Leknickas, Lietuvių Fronto Bičiulių — J. Zilionis, Ateities Klubo — V. Akelaitis, Tautinės Sąjungos — K. Karpus, Vilties Draugijos — Dr. V. Ramanauskas, Neolithuanų — Arūnas Gasparaitis, Neringos Tunto — Audronė Gelažytė, Pilėnų Tunto — V. Bacevičius, SLA 14-os kuopos — M. Miščikienė, Aušros Vartų Draugijos — p. Bacevičienė, Vaidilos teatro ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio — Z. Peckus.

Be minėtų organizacijų atstovų mielus chorą dalyvius sveikino dar gražiuoju "Čiurlioniečių mamos" vardu papuošta K. Raulinaitienė, šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas ir svečias kunigas Paškevičius.

Chorų valdybų vardu rengėjams ir svečiams dėkojo muz. P. Ambrazas ir Ing. Stasaitė. Oficialiąją pagerbtuvių dalį, entuziazmo kupina kalba baigė muz. A. Mikulskis. Programiniai daliai vadovavo Z. Peckus.

Šis pobūvis — savo prasme ir jo pravedimu — vie-

nas iš retųjų. Jis praėjo labai jaukioje ir nuoširdžioje nuotaikoje. Visi kalbėtojai puikiai sugebėjo patiekti savo mintis trumpai, nuoširdžiai, be jokio klausytojui jau įprastiniu tapusio nuobodulio.

Dalyviai, prie puikaus vaišių stalo gėrėjosi chorų sutartinėmis. Pagerbtuvių iniciatoriai susilaukė gausių, šį kartą tikrai užsitarautų padėkos ir pagarbos žodžių. Kadangi klebono kun. B. Ivanausko buvo leista linksintis, jo žodžiais, "kad ir iki gaidelių", tai išsiskirstyta gana vėlai.

• **Kambarių popierių** nuėmimas ir klajavimas, plasterio užtaisymas ir dažymas. Geriausios rekomendacijos. Šaukti telefonu: EN 1-6495.

Kas Dirvos neskaito

— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
AMALGAMATED ASS'N.
OF ST. & E. RY.

HARRY LANG - Secretary

740 SUPERIOR AVENUE, W.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
ALLIED ELECTRIC SEWER CLEANING COMPANY

R. P. Herschman Prop.

ROTO - ROOTER SERVICE

West Side

12910 Detroit Ave

AC 6-4500

East Side

12824 Superior Ave

MU 1-7722

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.

Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Vasario 16 Gimnazijoje sausio 9 d. pradėtas paskutinis šių mokslo metų trimestras. Jis baigsis prieš pat Velykas.

Dabartinio gimnazijos direktoriaus kun. L. Gronio įvedimu prieš naują trimestrą yra daroma viešai bendra klasių mokslo pažangumo, drausmingumo ir tvarkingumo už praėjusį trimestrą apžvalga, dalyvaujant mokytojams ir visiems moksleiviams. Taip ir šį kartą buvo padaryta, pradedant naują trimestrą. Suminėti labiau atsilikę ar apsilieję, o taip pat ir pažangą padariusieji mokiniai. Buvo nurodytos pasireiškusių paskutiniame trimestre drausmės ir tvarkos neigiamybės.

Charakteringa, kad mokslo pažangumas menkiausias yra I ir II klasėse, gi nuo III klasės eina gryn. Ateityje norima pirmiesiems dviem ar trimis kiekvienos klasės mokiniams pabaigoje mokslo metų suteikti dovanas.

Kun. Dr. J. Navickas, Vasario 16 Gimnazijos tikybos, lotynų kalbos ir filosofijos mokytojas, gavo smegenų priepuolį. Suparalyžuota dešinė pusė. Ligonis nuvežtas į Mannheimo ligoninę, kur turės ilgesnį laiką išbūti.

Keturiasdešimt trijų Vasario 16 Gimnazijos remti būrelių vadovas kun. B. Sugintas prisiminė ir gimnazijos mokytojus, atsijusdamas jiems piniginę dovanėlę kavutei. Ta dovanėlė buvo sunaudota vyr. mokyto. S. Antanaičio gimtadienio proga. Gerdami kavutę, mokytojai su pagarba ir dėkingumu minėjo kun. B. Sugintą — nenuilstamąjį aukų rinkėją ir gimnazijos didįjį geradarį, kuris punktualiai kas mėnesį siunčia gimnazijai 860 dolerių, linkėdami jam dar ilgam laikui gražios sveikatos ir štvėrmės.

Jau eilė metų kai šveicogene stovintieji daliniai, drauge su lietuvių Darbo kuopa, Kalėdų eglutės proga, suteikia gimnazijai piniginę auką ir atsivežę savo maisto produktus pagamina moksleiviams ir mokytojams pietus, patys net patarnaudami. Taip įvyko ir šiemet sausio 13 d. Susirinkus mokytojams ir moksleiviams į salę, direktorius angliškai tarė atvykusiems svečiams amerikiečiams sveikinimo žodį, išskeldamas jau eilė metų jų teikiamas gimnazijai ir moksleiviams dovanas ir dėkodamas minėtiesiems daliniams už jų nuolatinių gimnazijos prisiminimą bei rodomą palankumą.

BEST WISHES

M. O. MATTLIN

SPINET PIANOS OF
DISTINCTION

Easy Terms can be
Arranged

2027 EUCLID AVENUE

PR 1-7633

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGSACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763936 East 185 St.
KE 1-7770CLEVELANDO VYRŲ OKTETO
KONCERTAS

rengiamas

LSK Žaibo Tėvų Rėmėjų Komiteto
įvyksta jau

šį šeštadienį, vasario 3 d., 6:30 v. vak.

Slovenian Auditorium,
6417 St. Clair Ave.

Visi clevelandiečiai kviečiami dalyvauti, pasiklausyti įdomios programos ir paremti sportinę veiklą.

Po koncerto šokiai grojant Neolithuanų orkestrui, bufetas ir kitos pramogos.

Bilietai parduodami Lietuvių Prekybos namuose ir prie įėjimo.

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

SAVE SAFELY
at 4%
ANTICIPATED RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO

\$10,000.00

813 E. 185th St.

IV 1-7800

25000 Euclid Ave.

6235 St. Clair Ave.

AN 1-1200

HE 1-5670

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

FROM A FRIEND

Pasakykite savo bankininkui, savo
advokatui ar savo agentui

Pasakykite jam, kad jūs norite Louisville Title
Insurance Company apdrausti jūsų nekilnojama
turtą... ir jūs galėsite džiaugtis maloniausiu
jausmu, bet kada turėtu apie bet kokią nuosavybę.

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone MA 1-2075

PAGERBSIM ANTANĄ MATJOŠKĄ

Ant. Matjoška, žinomas Bostono liet. visuomenės veikėjas, gimė Bostone, 1914 m. sausio 13 d., bet augo ir į žmones išėjo lenkų pavergtame Vilniaus krašte. Kaip daugelis to krašto lietuvių, nepatyrusių tautos nepriklausomo gyvenimo palaimos, ir Ant. Matjoška iki šių dienų išlaikė tyrą ir patriotizmo kupiną širdį, blaivų žvilgsnį į aktualiuosius liet. tautos rūpesčius.

Jis yra energingas, pareigingas ir kantrus visuomeninio gyvenimo vyras. Nors, kaip jis pats sako, aukštųjų mokslų jam neteko eiti, bet, būdamas iš prigimties labai gabus, per ilgesnį laiką jis išėjo tokią gyvenimo mokyklą, kuri kelia jį į šviesių, išmintingų ir nepalūžtančių veikėjų gretas.

Ant. Matjoška turi neeilinę Dievo dovaną — jis yra greitos orientacijos ir neabejotinai talentingas kalbėtojas. Jo geriau paruoštos kalbos akivaizdžiai rodo, kad jo apsišvietimas yra žymiai gilesnis, negu oficialiai jis apie savo išėjus mokslus skelbia.

Dar kūdikis būdamas, Ant. Matjoška iš Amerikos buvo parvežtas į tėvų gimtą šalį — Grybušio k., Dubičių vl., Lydos apskr. 1927 m. jis baigė Dubičių pradžios mokyklą, o 1934 m. amatų mokyklą Vilniuje. Gyvendamas senojoje Lietuvos sos-

tinėj, jis priklausė šv. Kazimiero draugijai, skautams, amatininkų draugijai, tos draugijos chorui ir vaidintojų rateliui. Už lietuvišką veiklą Ant. Matjoška lenkų valdžios buvo suimtas ir kalinamas.

Nematydamas šviesesnių dienų savam krašte, 1937 m. jis atvyko į savo gimtą-

1942 m. vedė Juzę Pilypaitę. Šiuo metu juodu jau turi gražią ir paūgėjusią šeimą — dukterį ir du sūnus, auklėjamus liet. dvasioj.

Bostone Ant. Matjoška visa jauna energija įsijungė į liet. visuomeninę veiklą. Čia jo veiklumą, nuoširdumą ir tolerantingumą gerai pažino jaunimo ratelis, Tė-

apie 100 nevardinių imigracijos garantijų. Be to, jis uoliai dirba Amerikos Liet. piliečių draugijoje (neseniai įvykusiuose rinkimuose jam tetrūko tik 4 balsų, kad būtų išrinktas tos draugijos vicepirmininku), Liet. Bendruomenėj, Kultūros klube ir kt. Ypač gražų darbo barą jis išvarė, kai buvo ALT S-gos Bostono sk. pirmininkas, nemaža dėmesio jis skyrė ir kultūriniais su-

batvakariams. Ant. Matjoška ypač nuoširdžiai sielojasi Bostono lietuvių kultūriniais reikalais, todėl jis tikrai daug darbo ir energijos aukojo, kai šioj pakrantėj buvo rengiamas Čiurlionio ansamblio koncertas 1955 m., komp. J. Kačinsko diriguojamas koncertas Bostono Simfonijos salėj 1958 m., ALTo kongresas Bostone 1958 m. ir pan. Nors pats iki šiol tebedirba amatininko darbą siuvykloj, kažin kiek pinigų sutaupti negali, bet visada yra dosnus BALFo, liet. mokyklų ir liet. spaudos rėmėjas.

Šiuo metu Bostone yra susidariusi komitetas — Ant. Andriulionis, T. Janukėnas ir P. Žickus — rengiantis Ant. Matjoškos pagerbimą, kuriame, reikia tikėtis, Bostono liet. visuomenė nuoširdžiai padėkos sukaktuvininkui už jo 25 metų patriotinę veiklą, tuo pačiu jį paskatindama toliau dirbti lietuvių darbą šioj laisvės šaly. Ta pačia proga Juzė ir Antanas Matjoškos bus sveikinami 20 metų vedybinių sukakties proga.

Pagerbimas rengiamas vasario 10 d., 5 val. 30 min. po pietų ALT S-gos Bostono sk. namuose, Bostoniečiai, o taip pat ir to miesto apylinkių lietuviai maloniai kviečiami Matjoškų pagerbime gausiai dalyvauti. Ilgiausių metų sukaktuvininkui Ant. Matjoškai, o taip pat ir jo mielai žmonai!

St. S.

Antanas Matjoška

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO -
"ALMA MATER"

VOKIETIJOS PRIEGLAU-
DOSE IR LIGONINĖSE
MAŽEJA LIETUVIŲ
SENELIŲ IR LIGONIŲ

Jau daugelis jų užbaigė tremtinio gyvenimą ir ilsisi svetimoje žemelėje, nesulaukę dienos, kurią būtų galėję grįžti į laisvą Lietuvą. Dar prieš metus — kitus senelių ir ligonių institucijose būta žymiai daugiau, o šiuo metu jų turime:

Senelių prieglaudose:
Berchtesgadene — 4, Dornstadte — 5, Muenchene — 15, Memmingene — 1, Obermarchtal — 1, Springe — 9, Vechta — 24.

D'ievininkų senatorijose:
Gautingene — 11 ir įvairiose kitose — 10.

Sunkių chroniškų nepagydomų ligonių ligoninėse:
Regensburge šv. Juozapo ligoninėje — 7, Schongau — 2.

Psichiatrinėse ligoninėse:
Haar prie Muencheno — 5, Mainkofen — 2, Garbsce Wasserburg — 1, Ansbach — 1, Regensburge — 3, Naufbeuern — 4, Wiesloch prie Heidelbergo — 20.

Galimas daiktas, kad ir kitose vokiečių institucijose vienas kitas lietuvis yra patalpintas, bet apie juos neturime žinių. Būtų gera, kad žinantieji painformuotu Balfa Muenchene.

Priqlaustieji institucijose gauna išlaikymą, medicinos priežiūrą ir kai kur, bet ne visur, po 10 ar 15 markių mėnesiui kišenpinigių.

Juos kankina ne tik amžiaus našta ar ligų kančia, bet sunkiausiai pakeliama vienvatė. Jie dažnai patalpinti ten, kur kadaise buvo lietuvių stovykla, o dabar jau toj apylinkėj jokio lietuvių nėra, tat. nėra nė kam jų lankyti. Tokius gali paguosti tik lietuviškas laikraštis, knyga ir keletas pastoviai teikiamų markių, kurios atstotų lankytojų dovanėles.

Inf.

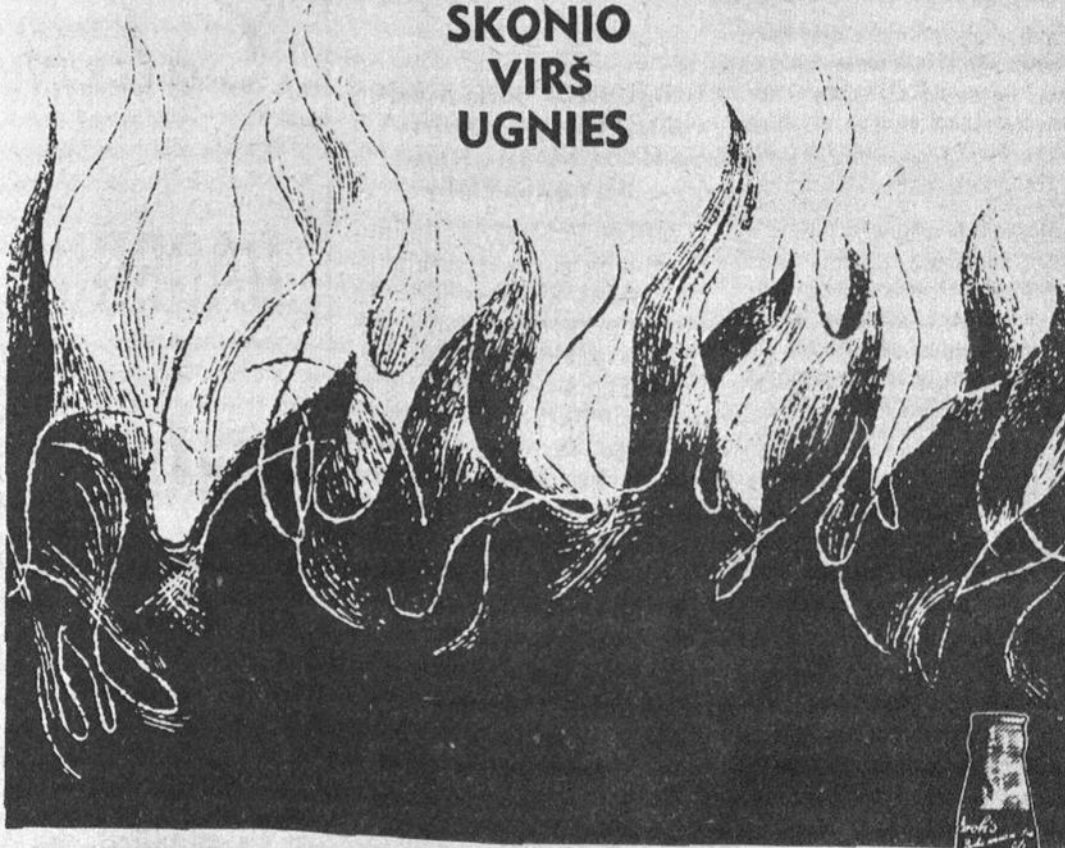
ją Ameriką. Kurį laiką gyveno Worcester, Mass., kur veikė vyčiuose, Vilniui Vaduoti Sajungoj, pats įsteigė Liet. jaunimo ratelį, kuris rengdavo vaidinimus ir kt. kultūrinės pramogos.

1939 m. Ant. Matjoška persikėlė gyventi į Bostoną.

vynės mylėtojų draugijos skyrius, SLA, ALT, BALF. Kai kurių organizacijų steigime jis pats aktyviai dalyvavo, ne vienu atveju buvo jų pirmininku. Pav., kai jis buvo Bostono BALFo sk. pirmininkas, buvo surinkta 4000 dol. pinigais, 5000 svarų drabužių ir sudaryta

STROH'S

VIRTAS
DĖL
SKONIO
VIRŠ
UGNIES

Mes verdame Stroh's dėl skonio. Jis verdamas prie 2000°. Tokia stipri kaitra išgauna geriausią skonį iš geriausių produktų... suteikia puikų atsigaivinimą, kurio nerasite jokiam kitame Amerikos aluje. Pabandykite vienintelį Amerikoje ugnimi virtą alų šiandieną, ir jūs pasakysite, kad tai malniausias, švelniausias alus, kokį esate bet kada ragavę!

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA GERESNIS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

LIETUVIŲ SCENOS DARB. S-GOS CHICAGOS SKYRIUS

S T A T O

J. Čiurlionienės 4 veiksmų pasaką

DVYLIKA BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ

Režisūra — Z. KEVALAITYTĖS-VISOCKIENĖS
Scenovaizdis — V. PETRAVIČIAUS
Apšvietimas — K. CIJŪNĖLIO
Šokiai — L. BRAŽDIENĖS.

Vaidina:

A. Kėžėlienė, J. Cijūnienė, E. Petrokaitė-
Rukuižienė, E. Gepnerienė, A. Brinka, A. Dikinis,
St. Bernatavičius, N. Micus, V. Petrauskas, J.
Raudonis, A. Stoškus, R. Vaičaitis, J. Ilčiukas.

12 brolių vaidina ir šoka Jaunimo Cent-
ro Studentų Ansamblys.

Vaidinimai įvyks Jaunimo Centre, 5620 So.
Claremont, š. m. vasario 3 d., šeštadienį, 6:30 val.
p. p. ir vasario 4 d., sekmadienį, 3 val. p. p.

Bilietus galima gauti "Marginiuose", 2511
West 69 Street.

Bilietų kaina 2 dol. vaikams ir 3 dol. suaugu-
siems.

NAUJA MUZIKOS DOVANA MŪSŲ TAUTAI

Ligi šiol nesigarsinusi, bet stipriai pasiruošusi Amerikos lietuvių Leona Develkytė -- Lauraitis, 1962 m. sausio 21 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, davė piano rečitalį. Nežidrint platokos reklamos ir palankaus oro, pasiklausyti atvyko mažas būrelis, kuris susidėjo beveik išimtinai iš muzikų ir debutantės moki-
nių. Bet debutantė tuo nenusi-
vylusi davė koncertą su pilnu at-
sidavimu, tarsi prieš save ma-
tydama perpildytą salę.

Pianistė pasirinko specia-
liai Fr. Liszto kūrinį. Ir tai -- iš sunkesniųjų. Programą su-
darė: Mellės mirtis -- iš R. Wagnerio operos "Tristan and Isolde" (kurį Liszt apdorojo pia-
nistiniais), Koncertinis etűdas ir F-minor, Meilės svajonė, Už-
mirštas valsas, Mevisto Valsas, ir II-je dalyje, III Sonata ir B-minor.

Prie kiekvieno veikalo pia-
nistė priėjo su atitinkamu jude-
siu. Rankos ir pirštai atrodė, lyg atlikdami specifinį baletu numertį, sultingos harmonijos sukū-
ryje. Vietomis jautėsi, lyg būtų vandens žaismas paukščių čiul-
bėjimų choruose ir jų atgarsiuose. Bet štai, vėl užėina aud-
ringi viesulai.

Tokiu skambinimu debutan-
tė buvo užhipnotizavusi klausy-
tojus, jie bijojo net garsiai al-
suoti, nekalbant apie pajudėjimą. O čia, žiūrėk, pirštai bėginėja ne vien pavieniai, bet taipgi tercijomis, ir net dvigubomis tercijomis. Ir užgavimai aiškūs, net ir švelnume. Kartais pasi-
taiko, kad kairiosios rankos tech-
nika yra labai gyva ir aiški.

Tuomi debutantės buvo pa-
rodytas Liszto lyrinis švelnumas ir audringas galingumas.

Gaila tų, kurie save apgavo, neateidami į šį pilnai subrendu-
sios jėgos koncertą. Tai patvirtina ir visi koncertą atsilankę muzikai.

Po koncerto, susipažinus su debutante, patiekiau šiuos klausimus:

--Kelių metų amžiaus pradė-
jote mokytis skambinti?
--Jau nuo 8 metų amžiaus.
--Kas buvo Jūsų mokytojas?
--Mrs. Futzlit, Kurtwanick.
--Kokioje konservatorijoje studijavote?
--Baigiau American Conser-
vatory.

--Ar negalvojate ruoštis, kad gavus Master of Music laipsnį?
--Taip, ruošiuosi, noriu atsi-
eiti.

--Kiek valandų į dieną pašven-
čiate skambinimui?
--Ne mažiau trijų valandų.

--Ar šeima, ypač vyras, tam nesipriešina?
Čia pat stovėjęs p. Lauraitis su šypsena atsako:

--Reikia pasiaukoti, nors ir nepatogu.

--Ar turite savo studiją, ir kur? -- Tęsiu savo paklausimus.
--Taip, turiu, savo namuose. Lanko 35 mokiniai.
--Kodėl ligi šiol niekur nesi-
rodėte viešumoje, ypač lietuvių parengimuose?
--Mielai būčiau pasirodžiusi, bet tuo reikalu niekas į mane nesikreipė.

--Kur yra Jūsų gyvenimo pa-
stovi vieta?
--Indianoje.

--Tikiuosi, kad ateityje daž-
niau pasirodysite ir mūsų šven-
tėse?

--Mielai, jeigu tik kam būsiu reikalinga.

Nenorėjau daugiau varginti de-
biutantės, ir ruošiausi atsisvei-
kinti, bet prieš jį jos dvi dukros -- Leona-Catharin ir Kristina. Sužinojau, kad jos dvi irgi ruo-
šiasi būti pianistėmis. Pap-
rašius, kiekviena iš jų paskambi-
no, salėje besiklausant keletai asmenų. Iš skambinimo pasireiškė Leonos pažanga. Matyt, kad sąžiningai ruošiasi. Kristina jau laisvai skambina sonatinas.

Padėkoję visoms už koncertą, su malonia šeimaisveiklinome ligi sekančio pasimatymo.

J. BERTULIS, Chicago, Ill.

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGA RENGIA JAUNIMO SUVAŽIAVIMĄ

DBLS Valdyboje kilo su-
manymas suruošti ateinan-
čią vasarą Europos lietuvių
jaunimo suvažiavimą, į ku-
rį būtų pakviesti 16-30 me-
tų amžiaus jaunuoliai, pir-
moje eilėje iš moksleivių ir
studentų tarpo. Suvažiavi-
mas įvyktų Lietuvių Sody-
boje, prie Londono, rugsė-
jo mėn. pradžioje ir tęstųsi
visą savaitę. Jo programoje
būtų jaunosios kartos at-
stovų paskaitos (rytais) ir
pramogos bei pasilinksmini-
mai vakarais.

Lietuvių Namų b-vė, ku-
ri yra sodybos savininkas,
sutiko duoti suvažiavimui
nemokamai Sodybos patal-
pas, aptarnavimą ir maistą.
Tikimasi, kad suvažiavimo
dalyviai, važiuodami eks-
kursijomis, galės patys ap-
simokėti savo kelionės išlai-
das. Kai kuriais atvejais,
galbūt, Bendruomenių val-
dybos galės prisidėti prie
kelionės išlaidų padengimo.

Su važiavimo sėkmingu-
mas priklausys nuo Bend-
ruomenių valdybų bendra-
darbiavimo. Todėl, dabar
tuo reikalu ir renkamos ži-
nios.

TORONTO

Lietuvos Nepriklausomy-
bės Talkos Moterų Būrelio
narės, ryšium su Vasario
16-sios išvakarių minėjimo-
banketo paruošimu, kuris
įvyks Lietuvių Namuose
vasario 10 d., 7 val. 30 min.,
buvo susirinkusios pas L.
Mačionienę pasitarimui. Pa-
sitarime pagrindiniu klau-
simu ėjo vaišės ir jų paruo-
šimas. Šią gana sunkią naš-
tą pasiėmė ant savo pečių
išnešti pačios būrelio narės.
Taipgi nebuvo pamiršti šal-
pos ir kiti aktualūs lietuviš-
kų veiklą liečiantieji klau-
simai.

Pasitarimas, trukęs apie
trejetą valandų, buvo tik-
rai nuoširdus ir garbingas.

Lietuvių kredito koopera-
tyvo Paramos narių metinis
susirinkimas įvyks vasario
mėn. 25 d. Prisikėlimo pa-
rapijos salėje. Šiuo metu į
kooperatyvą yra susibūrę
virš 1500 narių.

LONDON, ONT.

Vasario 16 d. minėjimas

Londono apylinkės valdy-
ba visu spartumu ruošiasi
iškilmingam Vasario 16 d.
minėjimui, kuris įvyks va-
sario 17 d., 7 val. 30 min.
Londone, 150 Kent St. (Ca-
tholic Immigration Centre)
salėje.

Pagrindiniu to minėjimo
kalbėtoju bus Kanados lie-
tuvų krašto valdybos pir-
mininkas Stp. Kęsgaila.
Programai pajavairinti yra
gauta spalvotai garsinė fil-
ma iš Nepriklausomos Lie-
tuvos laikų gyvenimo.

Valdyba kviečia visus
tautiečius ne tik iš Londo-

no, bet ir kaimyninių apy-
linių, skaitlingai šiam mi-
nėjime dalyvauti.

Ypatingai filmą tinka pa-
matyti tremtyje gimusiai
mūsų jaunajai kartai. Tė-
vų pareiga paaiškinti savo
vaikučiams apie nepriklau-
somos Lietuvos laikų gyve-
nimą. Jie filmoje patys pa-
matys, kaip atrodė tėvelių
gimtoji Lietuva.

Po filmų bus bendra visų
dalyvių kavutė. Prašome
nepraleisti šios retos pro-
gos ir atvykti punktualiai.

Lietuviška radijo valandėlė

Vasario 13 d. (antradi-
nį), 8 val. 30 min. vakare,
per St. Thomas CHLO ra-
dijo stotį, banga 680, bus
lietuviškas radijo pusvalan-
dis, skirtas Vasario 16 d.
progai.

Prašome tą vakarą nepa-
miršti įjungti radijo imtu-
vus ir pasiklausyti praneši-
mų ir lietuviškos muzikos.

Užgavėnių kaukių balius

Apylinkės valdyba užga-
vėnių proga, kovo 3 d. (šeš-
tadienį), 8 val. vakare, pu-
ikioje Moose Lodge salėje --
1300 Trafalgar St., Londo-
ne, ruošia linksmą ir įdomų
kaukių balių. Kviečiame at-
vykti visus tautiečius su
su draugais ir pažįstamais.

Veiks bufetas su įvairiais
gėrimais, o šokiams gros
puikus orkestras. Prie salės
yra daug vietos automobi-
lius pastatyti.

NEW YORK

Studijų dienos

New Yorko ir New Jer-
sey Lietuvių Studentų Są-
jungos skyriai vasario 3-4

d. ruošia studentams Studi-
jų dienas.

Studijų dienų atidarymas
įvyks vasario 3 d., 12 val.
Atletų Klube -- 1332 Hal-
sey St., Brooklyn, N. Y. To-
liau seks H. Blazo paskai-
ta -- Rezistencija Lietuvo-
je ir diskusijos tema -- Lie-
tuvų poezija amerikiečių
akimis.

Šioms diskusijoms sutiko
vadovauti Algirdas Lands-
bergis. Kaip koreferentais
šioms diskusijoms dalyvaus
keletas intelektualų iš ame-
rikiečių tarpo. Tikimasi,
kad paskaita ir diskusijos
bus labai įdomios, nes te-
mos yra aktualios.

Tos dienos programa bus
užbaigta šokiais, kurie pra-
sidės 8 val. vak.

Vasario 4 d., sekmadienį,
Studijų dienos bus tęsiamos
toliau tema -- Tautiškojo
savokos pavergtoje Lietu-

voje ir tremtyje. Diskusi-
joms vadovaus keturi as-
menys.

Visi studentai yra kvie-
čiami Studijų dienose daly-
vauti ir aktyviai pasireikš-
ti. Iš tolimesnių vietovių at-
vykusiems studentams nak-
vynės bus parūpintos.

D. M.

ELEMENTORIUS "E"

išmokys vaikus lengviausiai skaityti

Elementorių paruošė ži-
nomas pedagogas Ignas Ma-
lėnas pačiu naujausiu me-
todu. Išmokyti skaityti rei-
kia tik pusės laiko, negu ki-
tais metodais. Tik duok ele-
mentorių, ir paskaityk pir-
mąjį skiemenį. Toliau vai-
kai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti
mokyti skaityti jau 4 me-
tų, kai tik susidomi skaity-
mu.

Elementorius ruoštas 25
metus. Gausiai iliustruotas
dail. V. Simankevičiaus
spalvotais piešiniais. Yra
112 psl. Išleido Ateitis
Brooklyne, N. R. Spaudė
sąležiųjų spaustuvė Itali-
joj. Kaina 2.50 dol. Gauna-
ma adresu: Ateitis, 910
Willoughby Ave., Brooklyn
21, N. Y., ir pas platinto-
jus. Išigykite tuojau. Savo
vaikučiams padarysite di-
delį džiaugsmą. (Pr.)

BEST WISHES

NELSON'S

FAMILY STYLE
RESTAURANT

Private Parties

— Banquets

Wedding Anniversaries

Open Daily — 5 P. M.

Sundays 12 to 7 P. M.

1422 ADDISON ROAD

EX 1-4000

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

Paraginkit savo pa-
žįstamus užsiprenu-
meruoti DIRVĄ.

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY cos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

LABAI
PLAČIOS!

"Calvert"

DACRON*

SURAUKTOS
UŽUOLAI DOS

Visi pločiai, kurie

čia išvardinti, yra

poromis

3.99

114" pločio
45" ilgio

Svarbiausias pažymys yra rūšis... ir "Calvert" yra vardas, kuris
pažymi rūšį. Išimtinai gaunamas pas mus ir laboratoriniai išban-
dyta ilgiausiam nešiojimui. Jūs gausit geriausią rūšį... už šią
žemą kainą. Dacron* polyester (Dupont Trademark).

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šaukit CHerry 1-3070

BASEMENT DRAPERY DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

Mūsų nuosava rūšis... Laboratorijoje
išbandyta rūšiai ir vertei

Other Sizes at These Low Prices!

114" Wide, 54" Long	4.29 Pr.
114" Wide, 63" Long	4.59 Pr.
114" Wide, 72, 81, 90" Lengths	4.99 Pr.
164" Wide, 63" Long, 1 1/2 Width	6.99 Pr.
164" Wide, 72" Long, 1 1/2 Width	7.29 Pr.
164" Wide, 81" Long, 1 1/2 Width	7.49 Pr.
164" Wide, 90" Long, 1 1/2 Width	7.99 Pr.
214" Wide, 81" Long, Dbl. Width	10.29 Pr.
214" Wide, 90" Long, Dbl. Width	10.99 Pr.
314" Wide, 81" Long, Triple Width	15.00 Pr.
314" Wide, 90" Long, Triple Width	15.99 Pr.

KAS IR KUR?

• Australijoje dabar yra vasara ir atostogų laikas. Rašytojo Pulgio Andriūšo dvi dukters išvyko atostogų į N. Kaledoniją, o sūnus Gediminas jau kelinti metai mokosi Europoje — Ispanijoje ir Prancūzijoje. Jis aktyviai bendradarbiauja laikraščiuose, ypač "Mūsų Pastogėje".

• Teniso meistris Remeikis, gyvenęs Australijoje, gauna iš Lietuvos laiškų, kuriuose jis kviečiamas grįžti ir būti teniso treneriu. Tuo kvietimu nežada pasinaudoti.

• Vokietijos Lietuvių Bendruomenė ruošiasi rinkimams. Šiuo metu sudaryta rinkiminė komisija, į kurią įeina: P. Chmieliauskas, J. Pauliukevičius, J. Barasas, M. Sprogys ir E. Voroneckas.

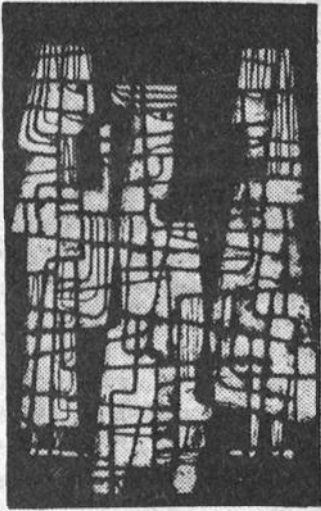
• Vokietijoje numatyta surengti platesnio masto lietuviškojo jaunimo studijų savaitę. Šiuo reikalu sausio 7 d. ir buvo susirinkę Muenchene ateitininkų - sendraugų, Vokietijos Lietuvių Skautų Brolijos, Vokietijos Lietuvių Skaučių Seserijos, Europos Lietuvių Fronto Bičiulių valdybos ir PLB Vokietijos Krašto Valdybos atstovai pasitarimui.

PLB Vokietijos Krašto Valdybą pasitarimuose atstovavo valdybos pirmininkas kun. Br. Liubinas ir narys A. Šukys. Pasitarimuose iškeltas sugestijas svarstys PLB Vokietijos krašto valdyba.

• A. S. Trečiokas, iš Newark, Dirvai paremti, iš susidariusio komiso už kitų prenumeratorių mokėjimus, atsiuntė \$5.50 auką.

• Europos katalikų sielovadų direktorių suvažiavimas įvyko Dieburge, Vokietijoje, sausio 3 ir 4 dienomis. Kapucinų vienuolyne. Suvažiavima sukvietė prel. Ladas Tulaba — Italijos sielovadų direktorius. Dalyvavo kun.

J. Petrošius iš Paryžiaus ir kun. J. Kazlauskas iš Londono. Žinoma, ir T. A. Bernatonis Vokietijos sielovados direktorius.

Honoluluose išeinantis The Sunday Star savo sekmadieninio priedo Hawaiian Life viršelį papuošė lietuviškos dailininkės Bronės Jameikienės daryto vitražo "Trys karaliai" spalvota reprodukcija.

Bronė Jameikienė nuo 1958 m. yra įsikūrusi Hawajų salose, kur vietos universitete skaito paskaitas apie Vakarų meną ir studijuoja Tolimųjų Rytų meną. Nuotraukoj apačioj dailininkė ananasų lauke Hawajuose.

DR. JUOZUI SKRINSKAI

ir visiems artimiesiems, brangiam Tėvui staiga mirus, gilią užuojautą reiškia

Dr. Jonas Maurukas su šeima

DR. JUOZUI SKRINSKAI

jo tėveliui mirus, reiškiu gilią užuojautą

Sofija Kudokienė

A. A.

Pulk. KOSTUI ŽUKUI

mirus, jo žmonai BRONISLAVAI ŽUKIENEI reiškiamo gilią užuojautą

Dabulevičienė,
Dapka ir
Chmieliauskai

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO --
"ALMA MATER"

St. Anthony taupymo ir skolinimo bendrovės bendradarbės ir tarnautojos. Iš kairės: E. Laurin, S. Ščepavičienė, J. Gribauskiene, S. Putirienė, M. White, B. Varpucen. Stovi: G. Šabrinskaitė, O. Zailskienė, L. Stakienė ir V. Sutienė. V. Račkausko nuotr.

AUGANTIS LIETUVIŲ BANKAS CICEROJE

M. VALIUKĖNAS

kviestas jos sekretoriumi ir egz. vedėju. Jis tuoj pat pradėjo bendrovės darbą plėsti ir į ją telkti didesnę kapitalą ne tik iš ciceriškų taupytojų, o ir iš tolesnių vietovių. Ir dabar bendro-

vės taupytojais bei klientais yra asmenys iš 20 JAV valstijų, o taip pat iš keleto užsienio valstybių.

Apie 40% bendrovės kapitalo esą lietuvių klientų, o likusi didžioji dalis kitų tautybių žmonių. Tai rodo, kokį pasitikėjimą turi visuomenėje lietuvių vado-

St. Anthony taupymo ir skolinimo bendrovės vadovai: vicepirm. Irena Rakaitis, pirm. P. Putrimas, vyr. kontrolierius Elena Rukuižienė ir bendrovės vedėjas Juozas Gribauskas. V. Račkausko nuotrauka.

Stefanija Rudokienė, K. Deveikis ir dr. Antanas Rudokas džiaugiasi naujomis St. Anthony taupymo bendrovės patalpomis. V. Račkausko nuotrauka.

Grupė chicagiečių lietuvių veikėjų, dalyvavusių St. Anthony taupymo ir skolinimo bendrovės Ciceroj patalpų atnaujinimo iškilnėse. Iš kairės: J. Kazanauskas, O. Biežienė, p. Kazanauskienė, Zailskis su ponia ir Dr. S. Biežis. V. Račkausko nuotr.

vaujama įstaiga. Ir tas pasitikėjimas tolydžio auga, didėja.

Bendrovės vedėjas J. Gribauskas pareiškė, esą pastaraisiais metais bendrovės balansas augęs kasmet maždaug po du milijonus. Tačiau dabar, išgyjus erdvesnes patalpas ir sumoderinus visą banko techniką, esą, laukiama dar didesnio progreso, dar didesnio banko klientų skaičiaus apjungimo. Pereitų metų bendrovės balansas buvo 24 mil. dolerių.

Bendrovės vadovai ir tarnautojai

Jau minėta, kad šios bendrovės vedėjas — sekretorius yra Juozas Gribauskas, Ciceroje gimęs ir augęs lietuvis. Jo sumanumas ir geras aplinkos bei žmonių pažinimas ir rimtas atsidasimas kiekvienam jų finansiniame reikale padėti, ir yra tos priežastys, kurios išugdė ir, tikimasi, dar toliau ugdys pačią bendrovę. J. Gribauskas, pažymėtina, nėra užsidaręs savo bendrovėje. Jis gražiai seka lietuvišką gyvenimą, juo domisi ir dažna proga jo kultūrinius reikalus paremia savo auka. Bendrovės patalpose matosi ant sienų mūsų dailininkų darbai — Rimšos Vargo mokykla, Petravičiaus paveikslas, o sekr. kambary — dail. J. Pautieniaus paveikslas iš dar tebevykstančios parodos.

Beveik visi bendrovės tarnautojai kalba lietuviškai. Čia dirba Ona Zailskienė, Pasaulio Lietuvių Skaučių Seserijos Vyr. Skautininkė, Irena Rakaitis, B-vės vicepirmininkė ir Eleonore Laurin, apdraudų sk. vedėja, abi aktyvios Lietuvos Vyčių veikėjos, Elena Rukuižienė, b-vės vyr. kontrolierius, Loreta Stakys-Kleivaitė, Elena Neimonaitė (buv. Vasario 16 d. gimnazijos auklėtinė), Fr. Kichkunas, M. White, G. Šabrinskaitė, V. Sutienė ir kt. Iš viso beveik 20!

Minimą dieną judant toje žmonių tarmėje, užpildžiusio visą banko patalpą, ryškiai buvo galima pastebėti didelę lietuvių reiškiamą pagarbumą mielijam Juozui Gribauskiui, o taip pat jo gražius saitus ir su kitų tautybių Cicero gyventojais, bendrovės klientais. Jis kiekvienam jų yra savas, artimas ir prieteliškas.

Kai mudviem su V. A. Račkausku lydėjus tarn. S. Ščepavičienė, įvedusi į vieną kambarį, tarė: "Tai mūsų Juozo darbo kambarys", tai kitame tarpdury girdėjosi naujai atvykusių klausimas: "Wher is our Joseph?" Dabartinė bendrovės padėtis ir josios vadovybės saitai su visuomene, ir pastarosios reiškiamas bendrovei pasitikėjimas, tikrai užtikrina bendrovei gražią ateitį.